



*Trygve Kalve og Johanna Sørøy*

**Revisjon av barnevernsdata**

# Notater

## Forord

Rapporten er en oppsummering fra ett av flere prosjekter som Statistisk sentralbyrå (SSB) tok initiativ til som en oppfølger av SSBs *Håndbok i datarevisjon*. Liv Belsby som ble vår kontakt fra Seksjon for statistiske metoder og standarder (720), har vært en nyttig samtalepartner i prosjektperioden.

Rapporten tar først og fremst sikte på å gi et detaljert bilde av hva som gjøres av revisjonsarbeid, dvs. kontroller/feilsøking og oppretting for å bedre kvaliteten på data innhentet fra det kommunale barnevernet. En annen hensikt med revisjonsprosjektet er å bidra til en kritisk gjennomgang av dagens rutiner og gjennom kartlegging og dokumentasjon gjøre det mulig å måle resultater av revisjonsarbeidet sett i forhold til ressursinnsats. I SSBs *Håndbok i datarevisjon* trekkes en kvalitetssikret og kostnadseffektiv statistikkproduksjon fram som et annet overordnet mål.

Barnevernstatistikken er en personstatistikk hvor det årlig samles inn individopplysninger om alle barn som mottar tiltak fra den kommunale barneverntjenesten. Også de barna hvor det har vært igangsatt undersøkelsessak fra barnevernets side i statistikkåret er med i statistikken. Statistikken inngår i *KOSTRA* og resultatene publiseres i *Dagens statistikk (DS)*, *NOS Sosialhjelp og barnevern*, *Regionalstatistikk (RS)*, *Hjulet* og i *Regionaldatabasen (RD)*. Datainnsamlingen fra kommunene er enten basert på innsending av skjema (ett skjema per barn), eller på filuttrekk fra kommunens IT-system for barnevern innsendt på diskett.

Statistisk sentralbyrå utviklet i 1995 et omfattende kontrollprogram for data til barnevernstatistikken. Dette programmet ble stilt gratis til disposisjon for samtlige IT-leverandører på barnevernfeltet, som igjen inkorporerte det i sine IT-system til kommunene. Det gjøres i dag en omfattende elektronisk feilsøking på mikronivå, fordi dataene både skal brukes til statistikkproduksjon og til forskningsformål.

De kommunene som leverer statistikken i form av utdrag fra IT-baserte registreringssystem er blitt sterkt oppfordret til å kontrollere og rette opp dataene før disse sendes inn til SSB. De skjemabaserte dataene blir kontrollert i SSB ved hjelp av kontrollprogrammet etter at de er lest optisk og foreligger som en datafil. SSBs kontrollprogram for barnevernet (BVK) som avdekker logiske feil på individnivå har derfor en sentral plass i denne rapporten (se kapittel 3).

# Innhold

<b>Forord .....</b>	<b>1</b>
<b>1. Begrepene revisjon og kvalitet .....</b>	<b>3</b>
1.1. Hva menes med revisjon?.....	3
1.2. Hva inngår i kvalitetsbegrepet? .....	3
<b>2. Barnevernstatistikken .....</b>	<b>5</b>
2.1. Historikk.....	5
2.2. Innhold.....	5
2.3. Kvalitetssikringsarbeid fra 1995.....	5
2.4. Innsending av data.....	5
2.5. Noen inntrykk fra 1998-rapporteringen.....	6
2.6. Ressursbruk .....	7
<b>3. Kontrollprogrammet - feilsøking på individnivå .....</b>	<b>8</b>
3.1. Ideen bak kontrollprogrammet .....	8
3.2. Hva blir kontrollert og hvor mange feil ble avdekket?.....	8
3.3. Kontrollprogrammet - en samlet oversikt .....	12
3.3.1. Noen absolutte kontroller .....	12
3.3.2. Noen vurderingskontroller.....	13
3.4. Kontrollprogrammets begrensninger.....	14
<b>4. Feilsøking og retting på kommunenivå .....</b>	<b>15</b>
4.1. Kvartalsrapporteringen til BFD .....	15
4.2. Bergen kommune - et eksempel på omfattende oppretting .....	16
4.3. Sammenligne med tall fra året før .....	16
<b>5. Effekten av revisjonsarbeidet .....</b>	<b>18</b>
5.1. Problemer knyttet til å måle effekt av revisjon.....	18
5.2. Fra rådatafil til endelige tall .....	18
5.3. Store endringer på kommunenivå .....	19
<b>6. Oppsummering .....</b>	<b>20</b>
<b>Litteraturliste.....</b>	<b>21</b>
<b>Vedlegg</b>	
Registreringsskjema. Barnevern - 1998.....	22
Brukerveiledning for utfylling av registreringsskjema. Barnevern 1998 .....	26
<b>De sist utgitte publikasjonene i serien Notater.....</b>	<b>30</b>

# 1. Begrepene revisjon og kvalitet

Revisjon og kvalitet er to helt sentrale begrep i denne rapporten og begge krever en presisering av begrepsinnholdet før vi går videre i analysen. Av *SSBs Håndbok i datarevisjon* ser vi at innholdet i begrepet revisjon også varierer mellom de statistiske byråene i Europa.

## 1.1. Hva menes med revisjon?

I *SSBs Håndbok i datarevisjon* reises det spørsmål om revisjon bør knyttes opp til flere faser i statistikkproduksjonsprosessen, dvs. i tillegg til:

- *kontroll av data,*
- *feilretting*
- *imputering*

også omfatte første fase i produksjonsprosessen der:

- *mottak av data*
- *koding av data i henhold til ulike standarder* står sentralt,

og til sluttfasen, hvor datafilen klargjøres, og hvor:

- *kobling*
- *lagring*
- *dokumentasjon*

inngår som sentrale element.

I denne rapporten har vi fulgt anbefalingen fra *Ad-hoc gruppa for datarevisjon* som i sitt forslag til tiltaksplan, behandlet på DM den 16.11.98, gikk inn for følgende klare presisering og innsnevring av begrepet revisjon:

*"Revisjonens oppgave er først og fremst å identifisere og rette eller korrigere for feil i datamaterialet for å øke kvaliteten".*

## 1.2. Hva inngår i kvalitetsbegrepet?

Det finnes ikke noe enkle grep vi kan utføre for å finne ut om data som sendes inn til barnevernstatistikken holder et tilfredsstillende kvalitetsnivå eller ikke. Hva som bør inngå i kvalitetsbegrepet vil dessuten alltid være et diskusjonstema.

Kvaliteten på et statistikkprodukt kan imidlertid ses som en funksjon av flere ulike kvalitetsaspekt: *Relevans, nøyaktighet og aktualitet*. Aktualitet er her bevisst trukket inn som en del av kvalitetsbegrepet. Hensynet til aktualitet vil ofte stå i et klart konkurranseforhold til nøyaktigheten ved et statistikkprodukt, da det settes grenser for hvor lang tid som kan brukes på opprettingsarbeid.

*Relevans:* I metodelæren brukes ofte betegnelsen validitet i stedet for relevans. Når det gjelder relevans spør vi om dataene gir et mest mulig dekkende og korrekt bilde av det vi tar sikte på å måle. Relevans er med andre ord knyttet til strukturen av definisjoner. Når det gjelder innholdet i barnevernstatistikken - *hva* som skal registreres og leveres oppgaver over - avgjør Statistisk sentralbyrå og Barne- og familiedepartementet dette i en årlig statistikkgjennomgang.

*Nøyaktighet:* Kvalitet er selvsagt også relatert til nøyaktighet. I metodelæren brukes ofte betegnelsen reliabilitet i stedet for nøyaktighet. For å sikre god kvalitet er det viktig med operasjonelle definisjoner som er mest mulig presise og forteller hvordan opplysningene skal registreres. Presise operasjonelle definisjoner er med andre ord en forutsetning for å unngå feilregistreringer. Til barnevernstatistikken er det laget en veiledning på åtte sider (se vedlegg) som et hjelpemiddel for de som fyller ut registreringsskjemaer. Denne veiledningen er imidlertid ikke alltid like lett tilgjengelig for dem som registrerer opplysningene i et dataprogram, og dette kan bidra til unøyaktige registreringer. Risikoen for at unøyaktigheter skal oppstå vil alltid være avhengig av kvaliteten på måleinstrumentet, som her er den programvaren som blir brukt. I tillegg vil nøyaktigheten i registreringene avhenge av hvor godt opplært og trent medarbeiderne er. Spesielt gjelder dette dersom programvaren er vanskelig å bruke.

*Aktualitet:* Også aktualitet er et sentralt aspekt når kvaliteten på et statistikkprodukt skal vurderes. Et sentralt mål på aktualitet vil være tiden mellom referansetidspunkt og publiseringstidspunkt. Det er ikke lenger nok å sikre at data blir behandlet i overensstemmelse med fastlagte rutiner og at de blir systematisk kontrollert i produksjonsprosessen. I dagens informasjonssamfunn er det også viktig at statistikk/informasjon blir hurtig tilgjengelig for ulike brukergrupper. Brukerne kan være en kommune eller et departement som trenger oppdaterte tall til bruk i planarbeid eller i andre viktige beslutningsprosesser. Forsinket innlevering fra noen kommuner bidrar til dårligere aktualitet på barnevernstatistikken. Overholdelse av frister - innlevering av data - inngår derfor i den samlede kvalitetsvurderingen i denne rapporten.

Rapporten tar først og fremst sikte på å gi et detaljert bilde av hva som gjøres av revisjonsarbeid, dvs. kontroller/feilsøking, oppretting og imputering for å bedre kvaliteten på data fra den kommunale barneverntjenesten. Imputering viser her til maskinelle prosedyrer for å erstatte manglende verdier med en akseptabel verdi etter fastlagte regler, uten at det tas kontakt med oppgavegiver.

Vi vil skille mellom data levert som uttrekk fra IT-system og data innsamlet på papirskjema, da førstnevnte gir en mulighet til å bruke kontrollprogrammet for barnevern før innsending av data, en mulighet "skjema-kommunene" ikke har. Dernest ønsker vi å måle om resultatene/kvalitetsforbedringen står i forhold til de ressurser som brukes til revisjon.

## 2. Barnevernstatistikken

### 2.1. Historikk

Barnevernstatistikken ble første gang publisert i 1900, og var fram til 1954 en summarisk statistikk basert på årsmeldinger fra vergerådene. De første årene fram til 1915 ble statistikken utarbeidet av Kirke- og undervisningsdepartementet, men Statistisk sentralbyrå har siden den tid hatt ansvaret for statistikken. Fra 1954 har barnevernstatistikken bygget på årlige oppgaver innsendt fra barnevernsmennene. Statistikken ble etter omleggingen i 1992 betydelig utvidet, og ble året etter justert i samsvar med ny lov om barneverntjenester (BVL) som trådte i kraft fra 1.januar 1993. Fra og med 1997 registreres ikke meldinger til barnevernet og dermed kan vi kreve fullt fødselsnummer på alle barn som inngår i statistikken.

### 2.2. Innhold

Statistikken omfatter i dag samtlige barn med tiltak og/eller undersøkelsessak i barnevernet. Barnet er enhet i statistikken. Det fylles årlig ut ett skjema per barn med fullt fødselsnummer (11-siffer) (se vedlegg ).

Statistikken inneholder også opplysninger om; *hvem som meldte saken som førte til undersøkelse, meldingens saksinnhold, og resultat av undersøkelsen*. For barn som har mottatt tiltak i statistikkåret registreres det *type tiltak* (hjelpetiltak/omsorgstiltak), *hvilke tiltak* (23 ulike tiltak), og tiltakets varighet målt ved *antall måneder i statistikkåret*. Det registreres også om *foreldrene ble fratatt foreldreansvaret i statistikkåret* (jfr. BVL § 4-20) og *grunnlag for iverksetting av tiltak* (13 ulike svaralternativ), *barnets statsborgerskap, mors og fars fødeland*. På siste side i skjemaet, som gir oss et situasjonsbilde på telledatoen 31.12., registreres det *hvor barnet bor per 31.12. og hvilke tiltak som er i verk ved utgangen av året* (23 forskjellige tiltak) og om tiltaket er et hjelpetiltak eller omsorgstiltak.

### 2.3. Kvalitetssikringsarbeid fra 1995

Prosjektet "*Bedre barnevernsdata på edb-lesbart medium*" har en sentral plass i kampen for å sikre bedre kvalitet og aktualitet på barnevernstatistikken. Prosjektet som var et kvalitetssikringsprosjekt ble startet i 1995 i regi av SSB og med økonomisk støtte fra Barne- og familiedepartementet (BFD). Bakgrunnen for prosjektet var den dårlige kvaliteten på innsendte data fra edb-kommunene til barnevernstatistikken 1994. Mangelfulle data bidro til mye ekstra opprettingsarbeid både for de involverte edb-kommunene og SSB, og til sein publisering av endelige tall (medio desember 1995). I prosjektet la vi hovedvekten på en dialog mellom SSB og IT-leverandørene. Målet ble å ta i bruk det nye kontrollprogrammet for barnevern (BVK) som SSB hadde utviklet, og dette ble stilt gratis til disposisjon for IT-leverandørene (mer om kontrollprogrammet i kapittel 3).

### 2.4. Innsending av data

Frist for innsending av barnevernstatistikken har de siste fire år vært satt til 15.januar. To uker etter mottatt data vil alle edb-kommuner få en tilbakemelding i form av oversiktstabeller og feillister. Feillistene skal så påføres rettinger og returneres innen 2-3 uker. De kommunene som registrerer på papirskjema, der oppgavene blir lest optisk, får tilsvarende tabeller og feillister innen to måneder etter innsending.

Samtlige 518 kommuner/bydeler leverte oppgaver for 1998. Fra den siste kommunen kom oppgavene inn på diskett den 2. juli. For 25 KOSTRA-kommuner<sup>1</sup> var frist for innsending, ved en glipp fra KOSTRA side, satt til 15. februar, som er den generelle fristen for andre KOSTRA-data. Ved denne fristen hadde tre av fire kommuner levert oppgaver.

---

<sup>1</sup> KOSTRA står for KOmune-Stat-Rapportering og er et prosjekt i regi av SSB med støtte fra Kommunal- og regionaldepartementet (KRD). I 1998 deltok 25 kommuner i dette rapporteringssystemet som etter planen blir i fullskala fra og med 2001-rapporteringen.

Tabell 2.1: Antall kommuner/bydeler som hadde levert oppgaver ved ulike tidspunkt, og beregnet antall records utfra fjorårstall for de samme kommunene.

Levert data per:	Kommuner/bydeler		Records	
	Antall	Prosent	Antall	Prosent
20. januar 1999	204	39	17343	42
1. februar 1999	314	61	24533	60
15. februar 1999	392	76	30040	74
1. mars	456	88	36178	88
1. april	505	98	39923	98

Vi har hatt som policy at alle kommuner skal levere barnevernsdata. For statistikkproduksjonen er det imidlertid ingen katastrofe om det skulle mangle et par kommuner, da vi for disse kan bruke tall fra året før. For bruken av data til forskning er ulempen atskillig større, da manglende oppgaver fra en kommune "ødelegger" og skaper "hull" i seriene når data tilrettelegges som panledata eller forløpsdata.

## 2.5. Noen inntrykk fra 1998-rapporteringen

Skjemaene:

Godkjent utfylling - stort sett bra, men innimellom noen som ikke bruker originalskjema. Disse kommunene kan da ikke leses optisk men må i stedet registreres manuelt. Det er alltid noen som glemmer å fylle ut skjema for 'gamle' klienter som fortsatt har tiltak i statistikkåret og disse må levere ekstra skjema når dette blir oppdaget fordi de har for få klienter. Noen tar med/registrerer tidligere undersøkelser i 'undersøkelsesdelen' i skjemaet, opplysninger som ikke skal fylles ut for 'gamle' klienter. Dette er en feilkilde som burde være mulig å unngå hvis man leser veiledningen. Vi har også kommuner hvor undersøkelsesdelen mangler helt. Noe blir oppdaget underveis og retta opp, andre forblir uoppgitt og representerer en underrapportering av undersøkelsessaker.

Diskettene:

De aller fleste kommuner bruker nå kontrollprogrammet (BVK) og sender inn data med bra kvalitet, men så er det enkelte som skaper en god del ekstraarbeid. Noen kommuner leverte data på feil formater, og da må vi søke hjelp fra Kundestøtte for å få lest disse. Det dukket opp en ny type feil i 1998-statistikken fordi noen IT-leverandører allerede hadde innført '19' i årstallet der hvor det forekommer - til og med i fødselsnummeret. Her måtte vi få helt nye data da de 2 siste sifrene i fødselsnummeret ikke kom med. En del manglet av samme grunn opplysninger om varigheten på tiltakene. Det ble laget et program som rettet opp dette, men da mistet vi altså antall mnd i 1998 (varigheten). På denne variabelen var det forresten mye uoppgitt ellers.

Noen sender inn helt tomme eller uleselige disketter (fysiske skader). Fra disse kommunene/bydelene må vi få nye data. Fem kommuner sendte data i 1996-format (dvs. recordlengde på 1310 posisjoner i stedet for 716 posisjoner. Dette berodde på skifte av IT-program mv. og ble godkjent på forhånd av oss, for å sikre at det kom data fra disse kommunene. Disse dataene måtte deretter gjennomgås spesielt av IT-konsulentene og gjøres om til 1998-format.

Skjemaene:

Dette var første året med optisk lesing. Etter en del problemer i starten, gikk det greit. Vi måtte lette litt på noen av kontrollene (de var for 'strenge'), og teknisk måtte noe endres: strekene - punktene - ble lest som tall, og særlig siste side i skjemaet hadde en tendens til forskyvning. Feilene raste ut, men det ble ordnet etter hvert. Vi kjørte maskinell oppretting på 'lesefeil' og fikk derved også rettet opp feilutfyllinger. Feillistene til kommunene ble dermed vesentlig kortere enn tidligere år.

Diskettene:

De aller fleste kommunene bruker vårt kontrollprogram (BVK) og retter opp dataene før innsending. Fortsatt er det noen IT-systemer for barnevern som ikke fungerer tilfredsstillende, men mye beror på at brukerne ikke ser konsekvensene av å være unøyaktig. Det kan bli en del fram og tilbake mellom kommunene og oss. Kommuner som har oppgaver som stemmer dårlig med fjorårets tall eller med egne oppgaver gitt til BFD/fylkesmannen, får som kjent tilsendt utlisting av samtlige records for gjennomgang og oppretting. For 28 kommuner/bydeler måtte vi liste ut alle innsendte records, og som oftest er dette kommuner som har sendt inn for få klienter og hvor de må jakte på/oppspore de som mangler. De fleste er 'flinke' og retter opp, men ganske mange må purres på, og ofte tas oppretting per telefon. Alle feilene på dette stadiet rettes på PC.

Endelige tall publiseres ca. 30 uker etter innsendingstidspunkt. Tabeller fra barnevernstatistikkfeltet publiseres i dag i Dagens Statistikk (DS), Regionalstatistikken (RS), Hjulet, Regionaldatabasen (RD) og NOS Sosialhjelp og barnevern. De mest sentrale barneverntabellene finnes i dag på SSBs-websider under adressen: <http://www.ssb.no/emner/03/03/10>

## **2.6. Ressursbruk**

Ved Seksjon for leveårsstatistikk er det to personer knyttet til arbeidet med barnevernstatistikken. Den ene personen, som står for kjernen i revisjonsarbeidet, dvs. kontroll av data og oppretting av feil, har også andre oppgaver som; mottak av data, filbehandling, kobling, lagring og dokumentasjon. Anslagsvis brukes det i alt 5 månedesverk fordelt på to personer til kontroll og feilretting av data til barnevernstatistikken.



### 3. Kontrollprogrammet - feilsøking på individnivå

Arbeidet med å identifisere og rette eller korrigere for feil i datamaterialet bygger i dag på tre ulike kilder; a) SSBs kontrollprogram for barnevern, b) tall fra kvartalsrapporteringen til Fylkesmannen, og c) sammenligning med tall fra året før. Førstnevnte og sistnevnte er en maskinell feilsøking i statistikkens eget datamateriale, mens kvartalsrapporteringen til Fylkesmannen representerer en summarisk oversikt som vi må hente utenfra for å vurdere kvaliteten på hovedtallene i SSB-statistikken på kommunenivå.

#### 3.1. Ideen bak kontrollprogrammet

Kontrollprogrammet som ble laget i Statistisk sentralbyrå høsten 1995, og som ble gitt gratis til alle IT-leverandørene innen barnevernstatistikkfeltet, står helt sentralt i arbeidet for å bedre datakvaliteten i barnevernstatistikken. Clouet er at IT-kommunene sjøl skal bruke kontrollprogrammet og rette opp feil i de enkelte records før data sendes inn til SSB. I dag sjekker kontrollprogrammet 24 ulike feiltyper, hvorav fem ikke nødvendigvis viser feil i datamaterialet, men snarere utgjør en ønsket ekstrasjekk av dataene. For disse fem feiltypene kan utfallet like gjerne bli at dataene er riktige, og ikke skal rettes opp, som at de inneholder feil som må rettes opp. Alle de fem feiltypene er markert med et spørsmålsteget i den feilrapporten kommunene får ut.

#### 3.2. Hva blir kontrollert og hvor mange feil ble avdekket?

Vi skal nå foreta en gjennomgang og utdype innholdet i de 24 feiltypene i kontrollprogrammet.

##### *Feiltype 1: Feil i fødselsnummeret*

I barnevernstatistikken kreves riktig fødselsnummer for alle barn med undersøkelse og /eller tiltak fra barnevernet i statistikkåret. Fødselsnummeret (som består av 11-siffer) brukes til å utlede to helt sentrale variabler i statistikken; barnets kjønn og alder. Riktig fødselsnummer brukes også til «å luke ut» dubletter i statistikken og er helt avgjørende for å kunne foreta koblinger til andre registerdata. Statistisk sentralbyrå har utfra ønske om å kunne foreta koblinger til andre registre, men også utfra behovet for å gjøre koblinger mellom ulike årgangsfiler av barnevernstatistikken, prioritert arbeidet med oppretting av fødselsnummer. Riktig fødselsnummer er en forutsetning for å kunne lage panel-datasett og forløpsdata utav ulike årgangsfiler av barnevernstatistikken. Fødselsnummeret brukes også til å skille ut hvem som er "nye barn" i barnevernet. "Nye barn" er definert som barn med tiltak fra barnevernet i statistikkåret som ikke var registrert som klient i barnevernstatistikken året før. Kontroll av fødselsnummer - med påfølgende oppretting - står med andre ord helt sentralt i arbeidet for å få en god barnevernstatistikk. Det ble funnet 836 records med feil i fødselsnummeret i de knapt 40 000 innsendte oppgavene i 1998.

##### *Feiltype 2: Undersøkelsen påbegynt før juli 1997*

Dette er en av de fem ekstrasjekkene som er lagt inn i kontrollprogrammet. I følge lov om barneverntjenester skal barnevernet, hvis det er rimelig grunn til å anta at det foreligger forhold som kan gi grunnlag for tiltak, undersøke forholdet. En undersøkelse skal gjennomføres snarest og senest innen tre måneder. I særlige tilfeller kan fristen være seks måneder. En undersøkelse er gjennomført når barneverntjenesten har truffet vedtak om tiltak eller saken er besluttet henlagt. Da behandlingstid er en sentral variabel i en av NOS-tabellene, representerer dette en ekstra sjekk for å luke ut eventuelle feil. Det var 278 records i 1998-dataene som gjennomgikk denne ekstrasjekken. Hvor mange av disse som i utgangspunktet var riktige har vi ikke tallet på.

##### *Feiltype 3: Tiltaket mangler tiltakstype/lovgrunnlag*

Alle tiltak etter barnevernloven skal være registrert med lovgrunnlag, (f.eks. §4-4, §4-12, osv.) og det skal krysses av om tiltaket er et hjelpetiltak eller et omsorgstiltak. Dette er tidligere blitt sterkt poengtert overfor IT-leverandørene. Dette er en feiltype som forekommer relativt sjelden, og bare 165 records endte på feillister.

#### *Feiltype 4: Tiltak med uoppgitt varighet*

For alle med tiltak i statistikkåret skal det registreres hvor mange måneder tiltaket har vært i verk. Har tiltaket vært iverksatt f.eks. bare en dag, blir dette registrert som en hel måned. Maksimalt kan et tiltak bare ha vært iverksatt til sammen 12 måneder i statistikkåret. Tiltakenes varighet inngår i dag ikke i noen av NOS-tabellene, og blir av den grunn et felt som kommer et stykke ned på lista når det gjelder prioriteringen av hva som må rettes opp. I alt 4148 tiltak manglet opplysninger om varighet, noe som utgjør mer enn en tredel av alle feil som ble avdekket med kontrollprogrammet i SSB.

#### *Feiltype 5: Tiltak per 31.12., ikke i løpet av året*

Den logiske feilen som blir avdekket er relatert til at klienten står oppført med tiltak ved utgangen av året - dvs. på telledatoen 31.12., men det er ikke merket av at han har hatt samme tiltaket i løpet av året. Denne feiltypen lar seg bare til en viss grad rette opp maskinelt. Det vil riktignok være mulig å få overført tiltaket maskinelt til også å gjelde i løpet av året, men opplysninger om hvor mange måneder tiltaket har vært i verk vil mangle. Det vi med sikkerhet kan si er at det har vært i verk i desember. Dette er en feil som er alvorlig fordi den gir klare utslag på hovedtallene i barnevernstatistikken. Det var 420 tiltak per 31.12. som manglet registrering av tiltak i løpet av året. Samtlige ble tatt ut på feillister til kommunene og senere rettet opp.

#### *Feiltype 6: Uoppgitt tiltak per 31.12.*

Denne kontrollen tar ut en type logisk feil i datamaterialet, som hvis den ikke blir rettet opp vil føre til en klar underrapportering i antall barnevernsklienter ved utgangen av året. Oppretting av denne feiltypen har derfor hatt prioritet de siste år. Utgangspunktet for å avdekke feilen er at det er krysset av *nei* på spørsmålet om alle tiltak er avsluttet per 31.12.. Hvis det er krysset av *nei*, så skal barnet være registrert med minst ett tiltak per 31.12.. Mangler klienten tiltak ved utgangen av året, vil recorden bli tatt ut på feilliste som sendes til kommunen. Tilsynelatende skal dette være en enkel sak å rette opp, men det har vist seg at ansatte i barnevernet ofte er usikre når det gjelder registreringen av tiltak knyttet til denne spesielle telledatoen, per 31.12.. De er usikre på om tiltak skal registreres som aktivt når de vet at det bare går ut året og vil være avsluttet 1. januar. Det er derfor ved flere anledninger blitt presisert at hvis barnet har tiltak «ut året»/ per 31.12., så skal tiltaket registreres i statistikken. Antall barn med tiltak per 31.12. inngår i mange av NOS-tabellene, og derfor viktig å få rettet opp. Det var i alt 530 records med denne feiltypen i 1998-dataene.

#### *Feiltype 7: Punkt 23 og 24 uoppgitt*

Her står klienten oppført med tiltak i løpet av året, men det er ikke krysset av om alle tiltak er avsluttet per 31.12.. Klienten står ikke oppført med noen tiltak ved utgangen av året/per 31.12.. Vi vil her vite om tiltaket er avsluttet eller ikke. Hvis tiltaket(ene) ikke er avsluttet ber vi om at de også blir registrert per 31.12.. Hvis tiltaket(ene) er avsluttet ber vi om at det blir svart *ja* på spørsmålet om alle tiltak er avsluttet per 31.12.. Denne feilen ble registrert 182 ganger i 1998-dataene.

#### *Feiltype 8: Klient per 31.12.?*

Her er det enten kryss for *ja = 1* på spørsmålet om alle tiltak er avsluttet per 31.12., eller spørsmålet står ubesvart, dvs. det står blankt. I tillegg står klienten oppført med tiltak per 31.12.. Vi ønsker her å få svar på hva som er riktig av disse to registreringene. Skal klienten faktisk stå registrert med tiltak per 31.12., så er det riktig å krysse av at alle tiltak *ikke* er avsluttet ved utgangen av året/per 31.12., altså *nei = 2* på spørsmålet om alle tiltak er avsluttet per 31.12.. Det ble i alt funnet 558 records med feiltype 8.

#### *Feiltype 9: Flere plasseringstiltak per 31.12.*

Alle tiltak per 31.12. som innebærer plassering av barnet utenfor hjemmet, blir kontrollert. Det forekommer at noen barn står registrert med flere plasseringstiltak på telledatoen 31.12.. Et barn kan ha flere plasseringstiltak i løpet av året, f.eks. vært plassert i institusjon for så å bli overført til et fosterhjem, som senere er blitt gjort om til et forsterket fosterhjem osv. Det er imidlertid fysisk umulig å være plassert to steder, både i institusjon og i fosterhjem på telledatoen 31.12., så ett av disse tiltakene må være en feilregistrering. Vi ber her barnevernet oppgi hva som er det rette tiltaket.

Kombinasjonen fosterhjem og forsterket fosterhjem har vist seg å gå igjen. Her rår det trolig en viss uklarhet om hvor skillelinjene mellom de to svaralternativene (fosterhjem og forsterket fosterhjem) går, og så «løser» barnevernarbeideren dette ved å krysse av for begge tiltakene, for å være på den sikre siden. Det er viktig for hovedtallene i flere av NOS-tabellene at disse feilene blir luket bort. I alt ble det funnet 227 feil av denne typen i de innsendte dataene.

*Feiltype 10: Over 18 år per 31.12. og omsorgstiltak*

Dette er en av de fem ekstrasjekkene. Man kan i dag ha barneverntiltak fram til fylte 23 år. Dette forutsetter imidlertid at barnet samtykker i at tiltak, som må være iverksatt før fylte 18 år, blir opprettet. Personer over 18 kan imidlertid ikke være under omsorg. Er barnet under omsorg og plassert i fosterhjem, kan fosterhjems plasseringen fortsette etter fylte 18 år, men da som et hjelpetiltak. Dette er en type feil som vi kan rette opp maskinelt, hvis barnets alder er riktig. Det ble i alt tatt ut 211 records med denne feiltypen i 1998-dataene.

*Feiltype 11: Ny klient over 18 år*

Dette er også en av ekstrasjekkene. Kontrollen bygger på en kombinasjon av to sett med opplysninger: klientens alder ved utgangen av året beregnet ut fra hvilket årstall vedkommende er født (altså ikke helt nøyaktig på dag og måned), og registreringen av svaret på spørsmålet «var det iverksatt barneverntiltak for barnet forrige år?». Sistnevnte spørsmål har i statistikken tre svaralternativ: ja, nei og vet ikke. Denne sjekken har vist seg å ikke være «vanntett», da det kommer ut records på «feillistene» hvor klienten fikk iverksatt tiltak like før fylte 18 år. Vi har imidlertid valgt å beholde den som en ekstrasjekk, sjøl om den kan påføre noen kommuner ekstraarbeid. Det var i alt 243 records med denne feiltypen i 1998-dataene.

*Feiltype 12: Over 20 år per 31.12.*

Dette er også en av ekstrasjekkene. I følge lov om barneverntjenester kan man, etter den lovendringen som ble foretatt høsten 1998, nå ha tiltak til fylte 23 år (mot tidligere 20 år). Testen er med andre ord ikke "vanntett" lenger når det gjelder å luke ut alle som er for gamle til å ha tiltak fra barnevernet. Den fungerer nå som en ekstra sjekk av de eldste ettervernklientene, hvor vi ønsker å vite om de over 20 år er reelle barnevernsklienter, eller ved en feiltakelse ikke er utnotert av fagsystemet. Erfaringer har vist at feil i registreringen også kan skyldes at tiltaket som gjelder barn, feilaktig er blitt ført på mors fødselsnummer. Bare 76 records ble sjekket ekstra i 1998-dataene.

*Feiltype 13: Tiltak per 31.12. mangler tiltakskode*

Kontrollprogrammet leter her etter et tiltak per 31.12. hvor det er merket av for enten hjelpetiltak eller omsorgstiltak, men hvor tiltakskoden er blank, dvs. den står oppført i recorden med «00». Bare 17 slike feil ble avdekket.

*Feiltype 14: Tiltak per 31.12. mangler tiltakstype (omsorg/hjelpetiltak)*

Denne kontrollen er nært beslektet med den forrige. Kontrollprogrammet leter her etter et tiltak per 31.12. hvor tiltakskoden er utfyllt, dvs. større enn «00», men både det tilhørende hjelpetiltaksfeltet og omsorgstiltaksfeltet mangler utfylling. Her fant kontrollprogrammet 170 feil.

*Feiltype 15: I barnehage, men over 7 år*

Denne kontrollen er den siste av de fem ekstrasjekkene og bygger på en kombinasjon av to sett med opplysninger: klientens alder ved utgangen av året, altså beregnet ut fra hvilket årstall vedkommende er født (ikke nøyaktig på dag og måned), og registreringen av tiltak «02 barnehage» ved utgangen av året. Kontrollen tar først og fremst sikte på å luke ut de barna som står oppført med «02 barnehage» lenge etter at de er begynt på skolen. Når det gjelder 7-åringene (nå 6-åringene) vet vi at mange barn i barnevernet innvilges barnehage inntil de begynner på skolen. Skolen begynner i august, og for noen av disse barna vil barnevernet innvilge tiltaket «08 fritidsaktiviteter» fra skolestart, for å sikre en skolefritidsordning for barnet. Feil i fødselsnummeret (alder) kan imidlertid også være grunnlaget for at vi fikk ut 285 records med denne type feil.

#### *Feiltype 16: Dublett*

Kontrollprogrammet sjekker for dubletter innen den enkelte kommune. Erfaringer viser at testen stort sett avdekker dubletter knyttet til ulike bydeler i de store kommunene. Det hører med i slutfasen av produksjonsopplegget at dublettkontroller, både innen og mellom kommuner, blir foretatt før statistikken blir publisert. Bruk av kontrollprogrammet avdekket 71 dubletter i en tidlig fase av statistikkproduksjonen.

#### *Feiltype 17: Feil med sluttdato for undersøkelse*

Vi har her opplysninger om at undersøkelsen er avsluttet (det foreligger en konklusjon), men vi mangler sluttdato. Da behandlingstid er en sentral variabel i en av NOS-tabellene, og sluttdato må være oppgitt for å kunne beregne denne, blir dette en viktig sjekk for å få ned tallet på uoppgitt behandlingstid. I alt 784 feil av denne typen ble tatt ut på feillister.

#### *Feiltype 18: Tiltak per 31.12. både omsorgstiltak og hjelpetiltak*

Kontrollprogrammet undersøker her alle de 23 mulige tiltakene på recorden, og det skilles ikke her mellom de som omhandler plasseringer utenfor hjemmet på den ene side, og de mer typiske hjelpetiltakene som f.eks. «02 barnehage», «03 støttekontakt» osv., på den annen side. Tolkningen av det som kommer ut på feillisten er imidlertid verken lett eller entydig. Hvis tiltaket er et av plasseringstiltakene, som f.eks. «15 fosterhjem» eller «18 barne- og ungdomshjem», så skal kommunen kunne gi et entydig svar på om dette er et omsorgstiltak, dvs. om barnevernet har overtatt omsorgen for barnet eller ikke, eller om vi står over for et hjelpetiltak etter § 4-4.5 ledd. For disse plasseringstiltakene godtas ikke et både/og.

Hvis derimot et av de tradisjonelle hjelpetiltakene, som «03 støttekontakt», registreres både som hjelpetiltak og omsorgstiltak, er dette trolig et uttrykk for at det her er iverksatt støttekontakt for et barn hvor barnevernet allerede har overtatt omsorgen. Hvis barnevernet har overtatt omsorgen for barnet er det i grunnen greit at disse hjelpetiltakene registreres slik kommunen selv ønsker det, enten de registrerer det som både hjelpetiltak og omsorgstiltak, eller som en av delene. En slik registrering får ingen innvirkning på tallene i de NOS-tabellene vi i dag produserer, da hovedskillet i statistikk-tabellene går mellom barn under omsorg på den ene side, og barn med *bare* hjelpetiltak på den annen side. I de tabellene som viser fordeling av ulike barnevernstiltak har det heller ingen betydning hvilke type tiltak det er snakk om. «03 støttekontakt» teller som støttekontakt enten det er brukt som hjelpetiltak eller er registrert som omsorgstiltak (fordi barnevernet har overtatt omsorgen for barnet). Det ble tatt ut 151 feil av denne typen på feillister.

#### *Feiltype 19: Tiltak: tiltakstype registrert per 31.12., men ikke i løpet av året*

Det skal alltid være krysset av om tiltaket er et hjelpetiltak eller et omsorgstiltak. Her kontrolleres det om tiltakstype er registrert i tilknytning til det enkelte tiltak i løpet av året, eller om feltet tiltakstype står blankt. Vi vet i tillegg at tiltakstype er registrert for tiltaket per 31.12.. Dette er en feiltype som ofte tas ut på feillister. Hele 609 records manglet registrering av tiltakstype i tilknytning til det enkelte tiltak i løpet av året. Slike feil/mangler i dataene lar seg imidlertid lett rette opp maskinelt, da tiltakstype per 31.12. kan overføres til å gjelde som tiltakstype i løpet av året.

#### *Feiltype 20: Undersøkelse avsluttet før mottak*

Her må det opplagt foreligge en feilregistrering. Enten er mottaksdato eller avslutningsdato feil, eller så er det en sammenblanding av flere undersøkelsessaker for samme barn i statistikkåret. Til sammen 83 feil ble tatt ut på feillister.

#### *Feiltype 21: Undersøkelse med uoppgitt melder*

Her mangler vi opplysninger om hvem som meldte saken som førte til undersøkelsessak. En av NOS-tabellene inneholder en fordeling av hvem meldte saken. Det var i alt 584 records med denne feiltypen i 1998-dataene.

#### *Feiltype 22: Undersøkelse med uoppgitt meldingsinnhold*

I statistikken skal det registreres hva som er innholdet i den meldinga som førte til undersøkelsessak. Ble saken meldt pga. "omsorgssvikt/mishandling", "forholdene i hjemmet", "atferdsavvik hos barnet" eller "annet". I alt 779 records ble tatt ut på feilliste fordi denne opplysningen manglet.

#### *Feiltype 23: Vedtak etter BVL, tiltak mangler*

Her er det krysset av at barneverntjenesten har fattet vedtak om tiltak, men ingen tiltak er registrert. Enten mangler registreringen av tiltaket, eller så er det ikke blitt iverksatt. Det kan f.eks. fattes vedtak om støttekontakt til et barn, uten at barneverntjenesten klarer å finne en person som kan påta seg oppgaven. Da har barnet ingen støttekontakt, og tiltaket skal ikke registreres. Det hender også at det ikke er blitt tid til å iverksette vedtak som er fattet på tampen av statistikkåret. Hele 763 records ble tatt ut på feilliste med denne feiltypen.

#### *Feiltype 24: Feil/manglende oppgaveår*

Her kontrolleres det om registreringen av oppgaveår er feil eller står blankt. Samtlige edb-system ser ut til å ha klart denne oppgaven. Ingen record kom ut på feilliste med denne feiltypen. Dette er med andre ord en god kandidat hvis man vil redusere antall kontroller i kontrollprogrammet.

### **3.3. Kontrollprogrammet - en samlet oversikt**

I 1998 var det 192 kommuner som leverte data på edb-lesbart medium, og 268 kommuner leverte oppgaver på papirskjema. Kontrollprogrammet er her brukt på rådatafilen, dvs. slik dataene var da SSB fikk dem inn fra de 435 kommunene, pluss 25 bydeler i Oslo. Dataene er tilsvarende blitt kontrollert for feil etter at revisjonsarbeidet er avsluttet. Vi vil først introdusere begrepene "*absolutte kontroller*" og "*vurderingskontroller*" og se nærmere på noen av disse, og til slutt i tabell 3.1 gi en oversikt over hvor mange feil som ikke er blitt rettet, både i absolutte tall og i prosent av de feil som ble avdekket i rådataene ved mottak i SSB.

#### **3.3.1. Noen absolutte kontroller**

I "*Håndbok i datarevisjon*" defineres begrepet "*absolutte kontroller*" som en kontroll som med 100 prosent sikkerhet identifiserer en direkte feil i datasettet. Det er mest vanlig å foreta slike kontroller på mikronivå.

Kontrollen F1 - "*Feil i fødselsnummer*" er opplagt en som tilhører gruppen absolutte kontroller. Alle fødselsnummer blir kontrollerte, og de som er feil eller mangelfulle tas ut på feilliste til oppretting. I den svenske rapporten "*Granska effektivt*" kalles det "*kritiska fel*" når det avdekkes feil i variabler som ifølge statistikkprodusenten må være riktige. Fødselsnummeret er en nøkkel når det gjelder kobling av data til nye datasett (paneldata og forløpsdata), og slike datasett er svært viktige for forskning på barnevernfeltet. For selve statistikkproduksjonen er fødselsnummer viktig fordi det brukes til å luke bort dubletter i datasettet, og i tillegg bestemmer fødselsnummeret verdien på viktige variabler som kjønn og alder.

Kontroll F4 - "*Tiltak med uoppgitt varighet*", er også en absolutt kontroll, men hører ikke til gruppen "*kritiska fel*". Her er 3603 av de 4148 feilene på rådatafilen fortsatt er med på sluttfilen. Det vil si at bare 13 prosent av feilene er rettet opp. Forklaringen er følgende: a) tiltakenes varighet brukes ikke i noen NOS-tabeller, og variabelen kunne derfor prioriteres langt ned på lista over feil vi måtte rette opp, b) det ble tidlig i statistikkproduksjonsprosessen klart at en av edb-leverandørene (et program med store markedsandeler) hadde foregrepet 2000-årsproblematikken og endret filbeskrivelsen ved å utvide årstallsregistreringen fra to til fire posisjoner (98 ble 1998). For at disse edb-kommunene ikke skulle få listet ut "side opp og side ned" med feil på feillister, ble det bestemt å sløyfe kontroll F4 i år. Det ble vurdert som viktigere å komme i gang med kontroll av hovedtallene i statistikken, enn å vente på nye data fra disse edb-kommunene. Men endret årstallsregistrering er ikke hele forklaringen på mangelfull kvalitet på denne variabelen, da skjema-kommuner står bak over halvparten (51 prosent) av feilene knyttet til manglende varighet på tiltak i de innsendte dataene.

### 3.3.2. Noen vurderingskontroller

Vurderingskontroller er ifølge "*Håndbok i datarevisjon*", kontroll av verdier eller sammenhenger mellom verdier som virker mistenkelige, men som kan være riktige.

De fem kontrollene (F2, F10, F11, F12 og F15) kalt ekstrasjekker som markeres på feillisten med et spørsmålstegn (?), er alle vurderingskontroller. For kontroll F2 "*Undersøkelse påbegynt før 1.7.97*" var det til sammen 278 records på rådatafilen som oppfylte betingelsen i kontrollen, og ble tatt ut på feillister. Etter oppretting, og nå med status som undersøkt/kontrollert, er det 165 records som fyller betingelsen i kontrollen, uten at det dermed viser til feil i dataene. Kontroll F23 - *Vedtak etter BVL, tiltak mangler*, er en annen vurderingskontroll. Det er sammenhengen mellom verdiene på to variabler som her blir kontrollert. Det er krysset av for at undersøkelsessak er avsluttet med vedtak om tiltak, men det finnes ingen registrerte tiltak i recorden. Tilsynelatende en selvmotsigelse, men det behøver ikke være feil. Hvis barnet er tilstått støttekontakt, og barnevernet ennå ikke har funnet en egnet person som støttekontakt, er registreringen riktig. Det å oppfylle betingelsen i kontrollen, viser ikke nødvendigvis til feil i dataene.

Tabell 3.1: Antall feil avdekket med kontrollprogrammet (BVK) og antall feil etter oppretting, etter feiltype i 1998-dataene

Kontrollene:		Feil i data ved innsending:			Feil etter oppretting:	Prosent av feilene ikke rettet opp:
		Edb-kommuner	Skjema-kommuner	Alle	Alle kommuner:	
F1	Feil i fødselsnummer	245	591	836	222	27
F2	? Undersøkelse påbegynt før 1.7.97	170	108	278	165	59
F3	Tiltak mangler tiltakstype	154	11	165	0	0
F4	Tiltak med uoppgitt varighet	2030	2118	4148	3603	87
F5	Tiltak per 31.12., ikke i løpet av året	315	105	420	1	0
F6	Uoppgitt tiltak per 31.12.	286	244	530	0	0
F7	Punkt 23 og 24 uoppgitt	13	169	182	0	0
F8	Klient per 31.12.?	71	487	558	3	1
F9	Flere plasseringstiltak per 31.12.	167	60	227	0	0
F10	? Over 18 år per 31.12. og omsorg	138	73	211	0	0
F11	? Ny klient over 18 år?	172	71	243	159	65
F12	? Over 20 år per 31.12.?	43	33	76	47	62
F13	Punkt 23 mangler tiltakskode	7	10	17	0	0
F14	Punkt 23 mangler tiltakstype (oms/hj)	168	2	170	105	62
F15	? I barnehage, men over 7 år	194	91	285	0	0
F16	Dublett	11	60	71	0	0
F17	Feil med sluttdato for undersøkelse	465	319	784	8	1
F18	Tiltak per 31.12. både omsorg/hjelpetiltak	117	34	151	0	0
F19	Tiltaket tiltakstype i pkt.23, ikke i pkt.12	320	289	609	1	0
F20	Undersøkelse avsluttet før mottak	26	57	83	0	0
F21	Undersøkelse med uoppgitt melder	445	139	584	107	18
F22	Undersøkelse m uoppgitt meldingsinnhold	494	285	779	164	21
F23	Vedtak etter BVL, tiltak mangler	699	64	763	381	50
F24	Feil/manglende oppgaveår	0	0	0	0	0
		6750	5420	12170	4966	41

Når det gjelder 15 av de 24 feiltypene som tas ut på feillister til kommunene, er feilprosenten nede i 0 til 1 prosent på disse variablene på slutfila. For de resterende ni feiltypene varierer resultatet av opprettingen mye.

### **3.4. Kontrollprogrammets begrensninger**

Kontrollprogrammet for barnevern som brukes på mikronivå til å avdekke feil og inkonsistens i hver enkelt record, er lite egnet til å kontrollere om hovedtallene i statistikken er gode og i samsvar med virkeligheten. Sagt på en annen måte, en betydelig underrapportering av records vil bidra til at det blir avdekket få feil. Hovedtallene i statistikken, dvs. tallet på barn med hjelpetiltak og omsorgstiltak, kan altså være helt feilaktig selv om det er få eller ingen feil på feillisten som kommunen mottar. For å sikre gode hovedtall i statistikken må det i tillegg til kontrollprogrammet tas i bruk andre metoder for makrorevisjon.

## 4. Feilsøking og oppretting på kommunenivå

### 4.1. Kvartalsrapporteringen til BFD

Barne- og familiedepartementet (BFD) sin kvartalsrapportering for barnevern er en summarisk "statistikk" som bla. har som formål å sikre departementet og fylkesmannen en oversikt over hvordan frister i lov om barneverntjenester (§4-2 og §4-3) blir overholdt. I tillegg fungerer den som "hurtigstatistikk" for BFD når det gjelder forvaltningsdata på barnevernfeltet. Det er tallene fra 4. kvartal som er nyttig for oss i revisjonsarbeidet med barnevernstatistikken, da dette er tall som skal være direkte sammenlignbare med hovedtallene i SSBs klientstatistikk per 31.12.

Den summariske oversikten for 4. kvartal gir oss *tall på kommunenivå* over antall barn med omsorgstiltak og barn med bare hjelpetiltak.

Tallene for 4. kvartal, som er klare mellom 15.-30. januar året etter, overføres i dag elektronisk fra fylkesmannen til SSB, der en excel-fil med kommunedata følger som vedlegg til vanlig e-post. Det er her et viktig poeng at tallene må være tilgjengelig før SSB skal sende ut sine oversiktstabeller og feillister til kommunene. Hvis de innsendte individdataene til SSB avviker betydelig fra de tall kommunen selv har oppgitt i kvartalsrapporteringen (4.kvt), brukes det i dag lapper med: '*OBS - her må det være en feil*' knyttet til utsendelsen av tabeller og feillister. Barnevernsleder i kommunen bes da om å kontakte SSB snarest. Dette bidrar til en tidlig kontakt med de kommuner som vi vurderer som "problematisk" med hensyn til datakvalitet. Ettersom vi her sammenligner tall som i prinsippet skal være like, kan vi kreve forklaring på store avvik. Riktignok er det en summarisk opptelling av klienter som sammenlignes med individdata hvor vi har en record med fullt fødselsnummer per barn.

Tabell 4.1: En sammenligning av antall barn med tiltak per 31.12. fra kvartalsrapporteringen 4.kvt. til BFD med rådatafilen for barnevern 1998

Fylke:	Kvartalsrapportering 1998			Rådatafilen 1998			Avvik i absolutte tall fra kvartalsrapporten:
	Hjelpe-tiltak	Omsorg	I alt	Hjelpe-tiltak	Omsorg	I alt	
01 Østfold	1228	340	1568	1216	352	1568	0
02 Akershus	1658	308	1966	1754	302	2056	+ 90
03 Oslo	1738	598	2336	1845	583	2428	+ 92
04 Hedmark	893	151	1044	882	150	1032	- 12
05 Oppland	651	116	767	668	119	787	+ 20
06 Buskerud	1000	235	1235	980	233	1213	- 22
07 Vestfold	633	269	902	768	275	1043	+ 141
08 Telemark	894	224	1118	858	225	1083	- 35
09 Aust-Agder	472	144	616	493	137	630	+ 14
10 Vest-Agder	703	203	906	695	224	919	+ 13
11 Rogaland	1821	522	2343	1709	546	2255	- 88
12 Hordaland	1725	502	2227	1469	426	1895	- 332
14 Sogn og Fjordane	437	69	506	432	74	506	0
15 Møre og Romsdal	938	212	1150	895	217	1112	- 38
16 Sør-Trøndelag	1012	335	1347	1030	351	1381	+ 34
17 Nord-Trøndelag	614	153	767	617	159	776	+ 9
18 Nordland	1152	257	1409	1096	237	1333	- 76
19 Troms	479	175	654	500	173	673	+ 19
20 Finnmark	377	125	502	325	127	452	- 50
	18425	4938	23363	18232	4910	23142	- 221



Vi ser av tabell 4.1 at Fylkesmannsrapporteringen opererer med høyere tall både når det gjelder barn med omsorgstiltak og barn med bare hjelpetiltak. Forskjellene er størst når det gjelder antall barn med hjelpetiltak. Sagt på en annen måte så mangler det 193 barn med hjelpetiltak og 18 barn under omsorg i det innsendte materialet til SSB-statistikken gitt at kvartalsrapporteringen er riktig.

Kvartalsrapporteringen er som før nevnt en nyttig korreksjon som først og fremst gir grunnlag for en dialog med de kommunene hvor avviket mellom innsendte data og egen summarisk statistikk er størst.

#### **4.2. Bergen kommune - et eksempel på omfattende oppretting**

Under arbeidet med 1998-statistikken ble det raskt rettet søkelys mot Bergen kommune fordi det her manglet 319 barn med tiltak per 31.12..98, sammenlignet med det antall klienter de 12 bydelene hadde oppgitt til fylkesmannen i BFDs kvartalsrapportering. Det hører med til bildet at barneverndata fra Bergen kommune sendes inn samlet til SSB, men at tabeller og feillister går tilbake til den enkelte bydelene som foretar opprettingsarbeidet. Samtlige innsendte records fra de 12 bydelene måtte listes ut for å kunne vite hvem som var kommet med, og hvem som manglet fra de enkelte bydelene.

Oppgaven, eller "detektivarbeidet", er her å finne klientene i datamaterialet og påføre riktige tiltak på den enkelte klient, både tiltak i løpet av året og ved utgangen av året (per 31.12.). Denne gedigne oppryddingsaksjonen i klientdatabasen i Bergen kommune førte til at klienttallet i BFDs kvartalsrapportering måtte justeres betraktelig ned og det ble "funnet" 153 tilleggsklienter, barn som manglet tiltak ved utgangen av 1998. Av disse var det 55 barn under omsorg. Opprettingen i databasen førte til svært god kvalitet på data fra Bergen kommune året etter.

#### **4.3. Sammenligne med tall fra året før**

En annen pilar i revisjonsarbeidet for å sikre god kvalitet på hovedtallene i statistikken er selvsagt sammenligningen med tall fra året før. Dette er tall som SSB sjøl har, og som er lett å framskaffe maskinelt fra fjorårsfilen. Fjorårstallene hentes i dag for hver kommune til bruk i oversiktstabellene som sendes kommunen (se vedlegg 3).

I "*Håndbok i datarevisjon*" nevnes det flere makrometoder for feilsøking og teknikker for å identifisere mistenkelige verdier i datamaterialet. Det slås imidlertid fast at makro feilsøkingsmetoder krever at hele datamaterialet er tilgjengelig maskinelt. For barnevernstatistikken er dette problematisk, fordi kommunene først i sluttfasen av produksjonsprosessen blir samlet fylkesvis, og senere samlet til en datafil for hele landet. Sammenligningen med *tall fra året før* foretas derimot kommunevis og svært tidlig i prosessen. Når kommunene mottar den første tilbakemeldingen med tabeller med hovedtall og feillister, vil tabellene inneholde endelige tall fra året før, pluss de foreløpige tallene før oppretting. Allerede i denne fasen vil varsellampen bli skrudd på hvis det er store avvik fra fjorårstallene. Dette gir gode muligheter for å komme tidlig i gang med feilsøking og oppretting. Vi arbeider her etter mottoet; rask tilbakemelding gir rom for å være rausere med tidsfrister. Vi lar tiden arbeide for oss. I denne fasen kan vi snakke om *selektiv revisjon*.

Ifølge *Revisjonshåndboka* vil "*selektiv revisjon*" si at man konsentrerer revisjonsinnsatsen til feil som har stor innvirkning på totalresultatene, dvs. på aggregert nivå. I tillegg til at SSB gjennomgår hovedtallene ved første utsending, blir barnevernleder i kommunen i følgebrevet bedt om å sjekke tallene og melde fra hvis de ikke stemmer. Sammenligningen med *tall fra året før* er med andre ord langt mer omfattende enn den kontrollen som foretas med utgangspunkt i BFDs kvartalsrapportering (4.kvt). Vi får i tillegg kontrollert om tallet på undersøkelsessaker, og om antall barn med tiltak (omsorgstiltak/hjelpetiltak) *i løpet av året* stemmer sånn noenlunde med året før (se vedlegg x). Tabellene inneholder også en sammenligning med fjorårstall når det gjelder barn med tiltak ved utgangen av året (per 31.12.).

En sammenligning av rådatafilen med *endelige tall fra året før* vil kunne gi oss en indikator på om antall barn med barnevernstiltak går opp eller ned. I praksis foretas sammenligningen for hver enkelt

kommune etter hvert som dataene kommer inn til SSB. Alle kommuner får som før nevnt en tilbake-melding i form av to tabeller som viser hovedtallene i statistikken, foreløpige tall sammenlignet med endelige tall fra året før. En sammenligning av landstall og fylkestall lar seg bare gjennomføre dersom vi bevisst tar vare på og samler rådata for samtlige kommuner. Det er viktig å ha in mente at vi her sammenligner en sluttfil (kontrollert og uten dubletter) fra ett år med en ubearbeidet rådatafil fra året etter.

Tabell 4.2: En sammenligning av antall barn med tiltak per 31.12. i rådatafilen for barnevern 1998 med endelige tall for 1997.

Fylke:	Endelige tall for 1997			Rådatafilen 1998			Endring i absolutte tall 1997-1998:
	Hjelpe-tiltak	Omsorg	I alt	Hjelpe-tiltak	Omsorg	I alt	
01 Østfold	1188	333	1521	1216	352	1568	+ 47
02 Akershus	1617	299	1916	1754	302	2056	+ 140
03 Oslo	1738	614	2352	1845	583	2428	+ 76
04 Hedmark	984	156	1140	882	150	1032	- 108
05 Oppland	660	115	775	668	119	787	+ 12
06 Buskerud	918	214	1132	980	233	1213	+ 81
07 Vestfold	727	266	993	768	275	1043	+ 50
08 Telemark	766	215	981	858	225	1083	+ 102
09 Aust-Agder	470	127	597	493	137	630	+ 33
10 Vest-Agder	656	208	864	695	224	919	+ 55
11 Rogaland	1728	510	2238	1709	546	2255	+ 17
12 Hordaland	1567	411	1978	1469	426	1895	- 83
14 Sogn og Fjordane	386	65	451	432	74	506	+ 55
15 Møre og Romsdal	843	186	1029	895	217	1112	+ 83
16 Sør-Trøndelag	908	322	1230	1030	351	1381	+ 151
17 Nord-Trøndelag	644	148	792	617	159	776	- 16
18 Nordland	1068	258	1326	1096	237	1333	+ 7
19 Troms	547	166	713	500	173	673	- 40
20 Finnmark	331	122	453	325	127	452	- 1
	17746	4735	22481	18232	4910	23142	+ 661

Ut fra tabell 4.2 blir prognosen at antall barn med barnevernstiltak stiger. Det er 661 flere barn med tiltak per 31.12. på rådatafilen enn det endelige tall for 1997 viste, en økning på 2,9 prosent. Vi registrerer dessuten en økning både når det gjelder tallet på barn under omsorg og barn med bare hjelpe-tiltak, henholdsvis 3,7 og 2,7 prosent. Dette er i og for seg tall som virker rimelige sett på bakgrunn av utviklingen på 1990-tallet. Fylkestallene viser imidlertid stor spredning, fra Sør-Trøndelag og Sogn og Fjordane med en økning på henholdsvis 12,3 og 12,2 prosent i tallet på barn med tiltak, til en nedgang i Hedmark og Troms på -9,5 og -5,6 prosent. Den store spredningen i materialet gjør at "varsellampen" kommer på . Her er det behov for en nøye gjennomgang av kommunetallene for å se om avviket fra fjorårstall er spesielt stort i enkelte kommuner. I ni av nitten fylker finner vi en til dels betydelig økning fra året før, dvs. en økning på fem prosent eller mer. I fem av nitten fylker finner vi en nedgang i tallet på barnevernsbarn.

## 5. Effekten av revisjonsarbeidet

### 5.1. Problemer knyttet til å måle effekt av revisjon

I "*Håndbok i datarevisjon*" understrekes det at målet for datarevisjon ikke er at alle data skal bli fullstendig feilfrie, og at kravet til kvalitet må ses i sammenheng både med kostnader og de ressurser man har til rådighet. Ofte vil hensynet til aktualitet og publiseringstidspunkt sette en stopper for revisjonsarbeidet. Det er imidlertid ikke lett å bestemme når kvaliteten er *god nok*, da dette spørsmålet bør knyttes til bruken av dataene, og med andre ord begrunnes ut fra nytteverdien. Kvalitetsmålene for data som bare skal brukes til statistikkproduksjon vil dessuten være forskjellig fra de krav vi må stille til individdata som brukes til forskning og analyse. Her kreves det riktige opplysninger på individnivå for å kunne rekonstruere forløp. Hvis dataene i tillegg brukes som input for å oppdatere andre registre, bør kravene til kvalitet være strengere for ikke å miste konsistens på individnivå.

Det vil være langt mere ressurskrevende å revidere tall i en individstatistikk, hvor man må lete opp og rette opp motstridende opplysninger i hver enkelt record, enn å rette opp hovedtallene i en summarisk statistikk. I førstnevnte må rettinger gjøres i den enkelte record, og en retting kan i verste fall føre til nye inkonistente opplysninger i recorden. Revisjonsarbeidet krever med andre ord god innsikt i sammenhengene i datamaterialet, og kan derfor ikke utføres av hvem som helst hvis resultatet skal bli godt.

### 5.2. Fra rådatafil til endelige tall

Et mål på hvor mye revisjonsarbeidet har påvirket hovedtallene i barnevernstatistikken kan være å sammenligne tallet på barn med tiltak i rådatafilen med endelige tall, slik disse er publisert i barnevernstatistikken for 1998. Her en sammenligning av antall barn med tiltak per 31.12..1998.

Tabell 5.1: En sammenligning av antall barn med tiltak per 31.12. i rådatafilen for barnevern 1998 med endelige tall for barn med tiltak per 31.12..1998

Fylke:		Rådatafilen 1998			Endelige tall 1998			Endring i absolutte tall:
		Hjelpe-tiltak	Omsorg	I alt	Hjelpe-tiltak	Omsorg	I alt	
01	Østfold	1216	352	1568	1254	346	1600	+ 32
02	Akershus	1754	302	2056	1771	298	2069	+ 13
03	Oslo	1845	583	2428	1849	581	2430	+ 2
04	Hedmark	882	150	1032	886	152	1038	+ 6
05	Oppland	668	119	787	679	115	794	+ 7
06	Buskerud	980	233	1213	984	227	1211	- 2
07	Vestfold	768	275	1043	717	262	979	- 64
08	Telemark	858	225	1083	845	217	1062	- 21
09	Aust-Agder	493	137	630	493	137	630	0
10	Vest-Agder	695	224	919	708	204	912	- 7
11	Rogaland	1709	546	2255	1767	527	2294	+ 39
12	Hordaland	1469	426	1895	1558	479	2037	+ 142
14	Sogn og Fjordane	432	74	506	441	70	511	+ 5
15	Møre og Romsdal	895	217	1112	951	199	1150	+ 38
16	Sør-Trøndelag	1030	351	1381	1056	335	1391	+ 10
17	Nord-Trøndelag	617	159	776	625	148	773	- 3
18	Nordland	1096	237	1333	1143	260	1403	+ 70
19	Troms	500	173	673	522	168	690	+17
20	Finnmark	325	127	452	368	120	488	+ 36
		18232	4910	23142	18617	4845	23462	+ 320

Av tabell 5.1 ser vi at tallet på barn med tiltak per 31.12. har økt med 320 i løpet av revisjonsprosessen, en økning på 1,3 prosent. Endringene etter revisjonsarbeidet har imidlertid slått forskjellig ut i forhold til tallet på barn under omsorg og barn med bare hjelpetiltak. Førstnevnte ble redusert med 65 personer, en nedgang på 1,3 prosent, mens tallet på barn med hjelpetiltak derimot økte med hele 385 personer eller +2,1 prosent, sammenlignet med det rådatafilen viste. Også her er det store variasjoner mellom fylkene. I fjorten av nitten fylker økte tallet på barn med tiltak fra rådatafil til endelige tall. Finnmark og Hordaland hadde størst økning med henholdsvis 7,4 og 7,0 prosent. I Nordland var økningen på 5,0 prosent. Størst reduksjon i tallet på barn med tiltak fra rådata til endelige tall finner vi i Vestfold og Telemark med henholdsvis 6,5 og 2,0 prosent. Det er ellers store fylkesvise forskjeller når det gjelder endringer i tallet på barn under omsorg. I Hordaland og Nordland registrerer vi en økning på henholdsvis 11,1 og 8,8 prosent fra rådatafil til endelige tall. I seks av nitten fylker ble tallet på barn under omsorg redusert med 5 prosent eller mer. Størst endring i Møre og Romsdal med en nedgang på 9,0 prosent.

### 5.3. Store endringer på kommunenivå

Selv om aggregerte hovedtall ser ut til å stemme rimelig godt på fylkesnivå, så er det ikke dermed sikkert at tallene på kommunenivå er gode. Noen kommuner kan ha en underrapportering av antall barn med tiltak, mens andre opererer med for mange, fordi tidligere klienter ikke er blitt tatt ut av IT-systemet. Vi vil derfor se på hvor mange kommuner/bydeler som fikk endret antall barn med tiltak per 31.12. med mer enn en, fem, ti eller tyve prosent fra rådatafil til endelige tall (tall som publiseres både i Hjulet, RS, RD og KOSTRA).

Tabell 5.2: Kommuner med endring i antall barn med barnevernstiltak per 31.12. fra rådatafil til endelige tall. 1998

Prosentvis endring fra rådata til publiserte tall:	Antall kommuner/bydeler	Prosent av kommunene
Økte med mer enn 20 prosent	36	8
Økte med 10 til 20 prosent	22	5
Økte med 5 til 10 prosent	36	8
Øke med 1 til 5 prosent	34	7
Under 1 prosents endring	235	51
Sank med 1 til 5 prosent	35	8
Sank med 5 til 10 prosent	19	4
Sank med 10 til 20 prosent	19	4
Sank med mer enn 20 prosent	9	2
Uoppgitt	15	3
Alle	460	100

For halvparten av kommunene (51 prosent) ble tallet på barn med tiltak per 31.12. endret med mindre enn én prosent som følge av revisjons- /opprettingsprosessen. På den annen side var det 36 kommuner (8 prosent) hvor tallet på barn med tiltak økte med mer enn 20 prosent, og for 9 kommuner (2 prosent) var endringen like stor, men her sank tallet på barn med tiltak per 31.12. med over 20 prosent fra rådata til endelige tall.

## 6. Oppsummering

Hvilke konkrete resultater kan vi framvise av det revisjonsarbeidet som er utført? Av tabell 5.1 framgår det at antall barn med tiltak per 31.12. økte fra 23142 på rådatafilen, til 23462 barn med tiltak ved publisering av endelige tall. Dette gir 320 flere barn med tiltak som følge av revisjonsarbeidet, eller en økning på 1,4 prosent. Vi får imidlertid et noe forenklet og utilstrekkelig bilde av endringene i datamassen hvis vi bare skal fokusere på landstall. Barnevernstatistikken bygger som kjent på oppgaver fra kommunene og det er sammenligningstall på kommunenivå som publiseres både i Hjulet og KOSTRA. Ser vi på antall barn med tiltak per 31.12. på kommunenivå, finner vi at nær hver tredje kommune (31 prosent) hadde en endring på mer enn fem prosent, og for hver femte kommune (19 prosent) ble tallet på barn med tiltak per 31.12. endret med mer enn ti prosent fra rådatafil til endelige tall. Det var med andre ord betydelige feil i dataene som ble rettet opp i løpet av revisjonsprosessen.

Av tabell 3.1 framgår det at *Kontrollprogrammet for barnevern (BVK)* avdekket nær 12 200 feil/mangler i det innsendte datamaterialet, og at 7 200 av disse feila/manglene ble rettet opp i løpet av revisjonsprosessen. Manglende registrering av '*antall måneder tiltaket har vært i verk i 1998*', var den feiltypen som tidlig kom i søkelyset, fordi nær 5 000 av alle feil som ble avdekket kunne tilbakeføres til mangelfull registrering av tiltakenes varighet. Det ble tidlig bestemt å ikke ta disse feila ut på feilliste til kommunene, dels fordi det ville kreve et betydelig merarbeid både av oss og kommunene å rette opp manglene, og dels fordi tiltakenes varighet ikke inngår i pakken av standardtabeller som SSB publiserer. Vi finner heller ikke at kvaliteten på dataene som forskningsmateriale vil bli svekket i vesentlig grad av at disse opplysningene mangler.

Kvaliteten på variabelen '*fødselsnummer*' er derimot helt avgjørende for å sikre gode barneverndata til forskningsprosjekter. Det trengs riktig fødselsnummer for å kunne gjøre koblinger til andre dataregistre, og/eller for å kunne koble flere årgangsfiler til forløpsdata eller paneldata. Når det gjelder 1998-årgangen ble det gjennom kontrollprogrammet avdekket 836 fødselsnummerfeil. Av disse ble 614 rettet opp ved hjelp av feillister til kommunene. Etter en siste innsats, det vil si ved bruk av telefon til noen få kommuner som hadde mange klienter med feil i fødselsnummeret, og aktiv bruk av BEBAS, ble sluttresultatet meget bra. Bare 118 av 30 150 registrerte barn med tiltak (0,4 prosent) ble til slutt stående med mangelfullt fødselsnummer.

Rapporten viser at uten revisjon ville hovedtallene i barnevernstatistikken vært svært misvisende for et stort antall av landets kommuner, og vi tør våge påstanden at uten bruk av kontrollprogrammet ville SSB sittet igjen med et datamateriale som ville vært dårlig egnet til forskningsformål. Det er imidlertid alltid et spørsmål om hvor langt man skal gå når det gjelder feilsøking og oppretting. Hensynet til aktualitet og tilgjengelige ressurser vil her sette en stopper for revisjonsarbeidet. Stoppes revisjonsarbeidet for tidlig risikerer man å bli sittende igjen med et dårlig produkt. Et minimumskrav bør være at man kan stole på hovedtallene i statistikken. Senkes kravene til kvalitet vil dette i neste omgang virke demoraliserende på oppgavegiverne. Som før nevnt (se kapittel 3.3) startet vi et viktig kvalitetssikringsarbeid allerede i 1995. Dette er bakgrunnen for at det i dag er god balanse mellom ressursinnsatsen i revisjonsarbeidet og kvaliteten og aktualiteten i barnevernstatistikken. Produksjonsopplegget må oppdateres, ikke minst som følge av KOSTRA-tilpasningen, og vi må sørge for god informasjon og tilbakemelding til kommuner og IT-leverandører. Utover dette har vi ingen konkrete forslag til effektivisering av revisjonsarbeidet.

## **Litteraturliste:**

Kalve, Trygve (1996): "Bedre barnevernsdata på edb-lesbart medium". Notater 96/57.  
Statistisk sentralbyrå.

Statistiska centralbyrån (1997): "Granska effektivt". Rapport från granskningsgruppen, mars 1997.

Statistisk sentralbyrå (1998): "Håndbok i datarevisjon". Statistisk sentralbyrås håndbøker nr. 66.

Opgavene hentes inn med hjemmel i lov om barneverntjenester av 17. juli 1992, §2-3 og lov om offisiell statistikk (statistikkloven) av 16. juni 1989, §2-2. Statistisk sentralbyrå skal stå for innsamling av oppgavene og vil i medhold av statistikkloven benytte dem til framstilling av offisiell statistikk.

## I Fylles ut for alle med undersøkelse og/eller tiltak etter lov om barneverntjenester av 17.7.1992 (BVL) i 1998:

1 Kommunens navn

Kommunenr.

2 Distrikt/bydel nr.

3 Reg. nr./journalnummer

4 Barnets fødselsnummer

(11 siffer) Skal alltid fylles ut

## II Undersøkelse (Hvis flere undersøkelser i løpet av året, ta utgangspunkt i den første)

5 Undersøkelsessak (etter §4-3) påbegynt og/eller avsluttet i 1998

Dato undersøkelsen ble startet

Dag Måned År

Dato undersøkelsen ble avsluttet

Dag Måned År

→ (gå til spm. 6)

6 Hvem meldte saken som førte til undersøkelsen (jf. spm. 5)

01  Barnet selv

06  Barneverntjenesten

11  Skole

02  Mor/far

07  Barnevernvakt

12  Pedagogisk/psykologisk tjeneste (PPT)

03  Familie for øvrig

08  Barnehage

13  Politi/lensmann

04  Naboer

09  Helsestasjon

14  Barne- og ungdomspsykiatri/voksenpsykiatri

05  Sosialkontortjenesten

10  Lege, sykehus

15  Andre

7 Meldingens saksinnhold (flere forhold kan krysses av)

1  Omsorgssvikt/mishandling

3  Atferdsavvik hos barnet

2  Forholdene i hjemmet, særlige behov

4  Annet

8 Hvis flere undersøkelser i 1998, hvor mange?  Antall

9 Resultat av undersøkelsen i 1998 (Hvis flere undersøkelser i 1998, registrer den som førte til ev. vedtak etter BVL)

1  Vedtak etter BVL

Dato

→ (gå til spm. 10)

2  Saken besluttet henlagt, opphørt pga. flytting, annet

→ (avslutt)

3  Gitt råd og veiledning

→ (avslutt)

4  Undersøkelsen ikke avsluttet pr. 31.12.

→ (avslutt)

## III Vedtak/tiltak etter lov om barneverntjenester

10 Var det iverksatt barneverntiltak for barnet forrige år (i1997)?

1  Ja (Hvis ja, gå til spm. 12)

2  Nei (Hvis nei, gå til spm. 11)

3  Vet ikke (Hvis vet ikke, gå til spm. 12)

Fylles ut for nye klienter (jf. veiledn.) i 1998

**11 Var det første tiltaket i 1998 et hjelpetiltak eller et omsorgstiltak?**

1  Hjelpetiltak

2  Omsorgstiltak

**12 Hjelpe- eller omsorgstiltak** (Forebyggende tiltak/ettervern, omsorgstiltak og akutttiltak.) (Satt i verk i 1998 eller før 1998, med fortsatt gyldighet i 1998.) Tiltak skal være knyttet til vedtak etter BVL. Kryss av for type tiltak, oppgi lovhjemmel for tiltaket og oppgi oppstart hvis før 1998. Oppgi antall måneder tiltaket har vært i verk i inneværende år (1998).

Tiltak etter BVL	Type tiltak		Lovgrunnlag etter BVL				Før 1998		Antall md.tiltaket har vært iverksatt 1998
	Hjelpetiltak	Omsorgstiltak	Eksempel på utfylling av §				Md.	År	
			§		§				
01 Økonomisk stønad	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	§		§				
02 Barnehage	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	§		§				
03 Støttekontakt	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	§		§				
04 Tilsyn	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	§		§				
05 Besøks-/avlastningshjem	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	§		§				
06 Hjemkonsulent/avlastning i hjemmet	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	§		§				
07 Avlastningsinstitusjon	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	§		§				
08 Fritidsaktiviteter	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	§		§				
09 Utdanning/arbeid	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	§		§				
10 Bolig	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	§		§				
11 Foreldre/barn plasser, inkl. mødre hjem	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	§		§				
12 Medisinsk undersøkelse og behandling	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	§		§				
13 Behandling av barn med særlige behandlings- og opplæringsbehov	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	§		§				
14 Beredskapshjem/akuttinstitusjon	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	§		§				
15 Fosterhjem (utenom familien)	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	§		§				
16 Fosterhjem (familieplassering)	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	§		§				
17 Forsterket fosterhjem	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	§		§				
18 Barne- og ungdomshjem	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	§		§				
19 Bo-/arbeidskollektiv	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	§		§				
20 Rusmiddelinstitusjon	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	§		§				
21 Barne- og ungdomspsykiatrisk institusjon/behandlingshjem	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	§		§				
22 Psykiatrisk institusjon/avdeling	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	§		§				
23 Andre tiltak	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	§		§				

**13 Ble foreldrene fratatt foreldreansvaret i 1998**

(jf. § 4-20) i forbindelse med omsorgsovertakelsen?  Ja  Nei



(14)-(19) Fylles ut for barn med hjelpetiltak/omsorgstiltak etter BVL i 1998

**IV Bakgrunnsopplysninger**

Registreringstidspunktet skal ligge nærmest mulig tidspunkt for når det aktuelle barneverntiltaket ble satt i verk i 1998, eller før, med fortsatt gyldighet i 1998

**14 Grunnlag for vedtaket** (flere grunner kan krysses av)

- |                             |   |                             |  |
|-----------------------------|---|-----------------------------|--|
| 01 <input type="checkbox"/> | Barnet utsatt for vanskjøtsel               | 08 <input type="checkbox"/> | Foreldre døde                                |
| 02 <input type="checkbox"/> | Barnet utsatt for fysisk mishandling        | 09 <input type="checkbox"/> | Barnet funksjonshemmet                       |
| 03 <input type="checkbox"/> | Barnet utsatt for psykisk mishandling       | 10 <input type="checkbox"/> | Barnets rusmisbruk                           |
| 04 <input type="checkbox"/> | Barnet utsatt for seksuelle overgrep/incest | 11 <input type="checkbox"/> | Barnets atferd (sosialt avvik, kriminalitet) |
| 05 <input type="checkbox"/> | Foreldres psykiske lidelse                  | 12 <input type="checkbox"/> | Forholdene i hjemmet, særlige behov          |
| 06 <input type="checkbox"/> | Foreldres rusmisbruk                        | 13 <input type="checkbox"/> | Annet grunnlag                               |
| 07 <input type="checkbox"/> | Foreldres manglende omsorgsevne ellers      |                             |  |

**15 Viktigste grunnlag for vedtaket**

Angi kodenummer. Hvis flere grunner, før opp det viktigste fra pkt. 14 (kode 1-13)

**16 Barnets statsborgerskap**

- 1  Norsk                      2  Utenlandsk                      3  Flyktning/asylsøker/person med opphold på humanitært grunnlag

**17 Mors fødeland**


(for SSB)

**Fars fødeland**


(for SSB)

**18 Foreldre- og familiestatus** (Sett ett kryss. Gjelder den som har foreldreansvaret, jf. veiledning)

- |                            |   |                            |                                   |
|----------------------------|---|----------------------------|-----------------------------------|
| 1 <input type="checkbox"/> | Mor og far gift/samboende med hverandre | 4 <input type="checkbox"/> | Far gift/samboende med ny partner |
| 2 <input type="checkbox"/> | Mor gift/samboende med ny partner       | 5 <input type="checkbox"/> | Far enslig forsørger              |
| 3 <input type="checkbox"/> | Mor enslig forsørger                    | 6 <input type="checkbox"/> | Annet                             |

**19 Foreldrenes viktigste kilde til livsopphold** (Sett ev. flere kryss)

- | <b>Mor</b>                  |                                   | <b>Far</b>                  |                                   |
|-----------------------------|-----------------------------------|-----------------------------|-----------------------------------|
| 01 <input type="checkbox"/> | Arbeidsinntekt                    | 06 <input type="checkbox"/> | Arbeidsinntekt                    |
| 02 <input type="checkbox"/> | Stipend/lån                       | 07 <input type="checkbox"/> | Stipend/lån                       |
| 03 <input type="checkbox"/> | Trygdemottaker, type trygd/stønad | 08 <input type="checkbox"/> | Trygdemottaker, type trygd/stønad |
| 04 <input type="checkbox"/> | Sosialhjelpsmottaker              | 09 <input type="checkbox"/> | Sosialhjelpsmottaker              |
| 05 <input type="checkbox"/> | Andre inntekter                   | 10 <input type="checkbox"/> | Andre inntekter                   |

(20) - (24) Fylles ut ved årets slutt

**V Situasjon pr. 31.12.98**

For alle med omsorgstiltak i 1998:

**20 Hvor er barnet plassert pr. 31.12.?**

- 1  I denne kommunen
- 2  I annen kommune \_\_\_\_\_ (Navn på kommunen)                       (Kommunenr. - fylles ut av SSB)
- 3  Sperret adresse

For alle med omsorgstiltak avsluttet i 1998:

**21 Hovedgrunn til at omsorgstiltak er opphevet (jf. §4-21)** (Sett ett kryss)

- |                            |                                      |                            |          |
|----------------------------|--------------------------------------|----------------------------|----------|
| 1 <input type="checkbox"/> | Barnet tilbakeført foreldre/familien | 3 <input type="checkbox"/> | Adopsjon |
| 2 <input type="checkbox"/> | Barnet nådd aldersgrensen            | 4 <input type="checkbox"/> | Annet    |

For alle med løpende tiltak etter BVL., uansett art:

**22 Barnet bor pr. 31.12. hos** (Sett ett kryss)

- |                            |                                |                            |                 |
|----------------------------|--------------------------------|----------------------------|-----------------|
| 1 <input type="checkbox"/> | Mor og far                     | 5 <input type="checkbox"/> | Adoptivforeldre |
| 2 <input type="checkbox"/> | Mor (m. ev. samboer/ektefelle) | 6 <input type="checkbox"/> | Fosterforeldre  |
| 3 <input type="checkbox"/> | Far (m. ev. samboer/ektefelle) | 7 <input type="checkbox"/> | Institusjon     |
| 4 <input type="checkbox"/> | Vekselvis hos mor og far       | 8 <input type="checkbox"/> | Annet           |

**23 Tiltak pr. 31.12.** Fylles ut ved slutten av året. For alle med tiltak etter BVL pr. 31.12.1998 (Sett ev. flere kryss)

Tiltak etter BVL	Type tiltak	
	Hjelpe-tiltak	Omsorgs-tiltak
01 Økonomisk stønad	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
02 Barnehage	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
03 Støttekontakt	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
04 Tilsyn	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
05 Besøks-/avlastningshjem	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
06 Hjemkonsulent/avlastning i hjemmet	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
07 Avlastningsinstitusjon	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
08 Fritidsaktiviteter	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
09 Utdanning/arbeid	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
10 Bolig	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
11 Foreldre/barn plasser, inkludert mødre hjem	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
12 Medisinsk undersøkelse og behandling	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
13 Behandling av barn med særlige behandlings- og opplæringsbehov	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
14 Beredskapshjem/akuttinstitusjon	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
15 Fosterhjem (utenom familien)	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
16 Fosterhjem (familieplassering)	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
17 Forsterket fosterhjem	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
18 Barne- og ungdomshjem	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
19 Bo-/arbeidskollektiv	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
20 Rusmiddelinstitusjon	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
21 Barne- og ungdomspsykiatrisk institusjon/behandlingshjem	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
22 Psykiatrisk institusjon/avdeling	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
23 Andre tiltak, spesifiser	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>

Fylles ut ved slutten av året. For alle med tiltak etter BVL i 1998

**24 Er alle tiltak etter BVL avsluttet pr. 31.12.?**

- Ja  Nei

# Brukerveiledning for utfylling av registrerings skjema. Barnevern 1998

## Formål

Formålet med barnevernstatistikken er å skape bedre oversikt over virksomheten og gi bedre grunnlag for planlegging av og forskning om barneverntjenestene. Dette er viktig både for lokale og sentrale myndigheter.

Selv om det er ønskelig å registrere flest mulige opplysninger om barnevernsakene, vil det likevel være forhold som ikke fanges opp av statistikk skjemaet.

## Ansvar for å fylle ut skjema

Ansvar for å føre statistikken ligger hos den kommunen som har fattet barnevernvedtak som har gyldighet i statistikkåret. For saker der det er foretatt omsorgsovertakelser tilsvarende dette omsorgskommunen. Unntaket er hvis saken overføres til en annen kommune barnet har tilknytning til.

Det skal ikke fylles ut enkeltskjema for barn som er anbrakt i kommunen av barneverntjenesten i en annen kommune.

## Ett skjema pr. barn

Det skal fylles ut **ett skjema pr. barn** som er under undersøkelse i barnevernet og barn med vedtak/tiltak etter lov om barneverntjenester (BVL). Det er særlig viktig å fylle ut ett skjema pr. barn i saker som berører flere barn i en søskenflokk. **Barnet er enhet i statistikken.**

Skjemaet for undersøkelse og barneverntiltak er laget som ett felles skjema, slik at det i grove trekk blir mulig å følge saksgangen for et barn innenfor et kalenderår.

Opgavene innhentes med hjemmel i lov om offisiell statistikk (statistikkloven), (§2-2) og lov om barneverntjenester (§ 2-3).

## Tidsperiode

Det skal fylles ut skjema for barn der undersøkelsen blir påbegynt i løpet av 1998 og/eller avsluttet dette året.

Det skal fylles ut skjema for barn som får hjelpetiltak (forebyggende tiltak og ettervern) etter lov om barneverntjenester i løpet av 1998, og for barn som er under hjelpetiltak ved inngangen til 1998. (Vedtak om hjelpetiltak kan være fattet i 1997 eller tidligere.) Det skal videre fylles ut skjema for barn med omsorgstiltak satt i verk i 1998, og omsorgstiltak fra tidligere år dersom det har gyldighet i 1998. (Vedtak om omsorgstiltak kan være fattet i 1997 eller tidligere.)

## Skjemaets hoveddeler - når fylles feltene ut?

Skjemaet har fem hoveddeler og den første er basisfelt for opplysninger om kommune (spm. 1), distrikt/bydel (spm. 2), registreringsnummer/journalnummer (spm. 3) og barnets fødselsnummer (spm. 4).

- Hoveddelene er:
- I. Identifikasjonsopplysninger (spm. 1-4).
  - II. Undersøkelse (spm. 5-9).
  - III. Vedtak/tiltak etter lov om barneverntjenester (spm. 10-13).
  - IV. Bakgrunnsopplysninger (spm. 14-19).
  - V. Barnets situasjon pr. 31.12.1998 (spm. 20-24).

**Undersøkelse:** Spørsmålene 5 til 9 skal fylles ut for alle undersøkelser etter § 4-3 som er påbegynt og/eller avsluttet i 1998. Hvis flere undersøkelser i løpet av året, skal man ta utgangspunkt i den første. I spørsmål 5 fyller en inn dato når undersøkelsen ble startet og avsluttet. Spørsmålene 6 og 7 er knyttet til undersøkelsen i spørsmål 5. Hvis flere undersøkelser i løpet av året, skal man i spørsmål 9 registrere resultatet av den undersøkelsen som førte til tiltak.

**Hjelpetiltak/omsorgstiltak:** For barn som får iverksatt tiltak etter undersøkelse i 1998, skal resten av skjemaet fylles ut.

I statistikken bruker vi fellesbetegnelsen hjelpetiltak for forebyggende tiltak og etterverntiltak.

For barn som har løpende hjelpetiltak eller omsorgstiltak fra 1997 som fortsetter inn i 1998, skal det også fylles ut skjema.

Deretter fylles hoveddel III ut - fra og med spørsmål 10 (Har barnet tidligere hatt tiltak av barnevernet?) - til og med spørsmål 19 (Foreldrenes viktigste kilde til livsopphold).

Ved nye tiltak som iverksettes i løpet av året, må skjemaet suppleres ved flere utfyllinger i spørsmålene 12-14.

Barnets situasjon pr. 31.12.1998: Spørsmålene 20-24 i del V fylles ut ved årets slutt, før skjemaer eller EDB-baserte oppgaver sendes SSB. Dette gjelder også spørsmål 8 - antall undersøkelser i 1998, og spørsmål 12 - antall måneder tiltaket har vært iverksatt i 1998.

## DEL I. IDENTIFIKASJONSOPPLYSNINGER

Kommune, distrikt/bydel, registreringsnummer/journalnummer og barnets fødselsnummer.

### (1) Kommunens navn - kommunenummer

Påfør kommunenavn og kommunenummer. (I Oslo - bydelsnr. og -navn.)

### (2) Distrikt/bydel nr.

Påfør offisielt distrikts- eller bydelsnummer (evt. navn på bydel/distrikt) i kommuner hvor flere distrikter/bydeler har selvstendig ansvar for barneverntjenesten og utfylling av barnevernstatistikk. (I Oslo - sosialdistrikt.)

### (3) Registreringsnummer/journalnummer

I de saker hvor kommunen ikke bruker journalnummer, ber vi om at skjemaet påføres et registreringsnummer som gjør det mulig å spore tilbake til rette person.

(SSB vil bruke registreringsnummeret ved mistanke om dobbelttelling, og ved eventuelle henvendelser til kommunen om mangelfulle oppgaver.)

### (4) Barnets fødselsnummer

Det er **obligatorisk å fylle ut fødselsnummer** i registreringsskjema for barnevernstatistikk 1998 for alle barn som er under undersøkelse og/eller løpende tiltak etter lov om barneverntjenester vedtatt i 1998, eller i 1997 hvis det fortsetter inn i 1998. Fødselsnummer brukes av SSB blant annet for å hindre dobbeltregistrering. Hvis barnet ikke har fått fødselsnummer ennå fordi det f.eks. er nyinnflyttet fra utlandet eller er ufødt (undersøkelsessak overfor gravid kvinne), fylles bare journalnummer midlertidig ut.

## DEL II. UNDERSØKELSE

### (5) Undersøkelsessak (etter § 4-3) som er påbegynt/avsluttet i 1998

Saken regnes vanligvis som påbegynt når foreldrene varsles. Dato for avslutning av undersøkelsessaken fylles ut når saken er såpass belyst at undersøkelsen konkluderer med vedtak, og tiltaksplan for det enkelte barn utarbeides, eller med at saken henlegges. Hvis det foretas flere undersøkelser overfor samme barnet i løpet av et år, er det datoene i første undersøkelsessak som skal fylles ut i spørsmål 5. Enkelte ganger vil det bli satt i verk tiltak før undersøkelsen er avsluttet (f.eks. § 4-6-saker). Hvis det foretas akutt plassering utenfor hjemmet, fylles dette også ut i spørsmål 12.

### (6) Hvem meldte saken som førte til undersøkelse

Det kan her krysses av flere instanser.

Barneverntjenesten kan selv være meldingsinstans og kilde til at det settes i gang undersøkelse i en sak. Det skal da krysses av for «Barneverntjenesten».

### (7) Meldingens saksinnhold

Det kan her krysses av flere kategorier.

Svarkategorien **omsorgssvikt/mishandling** innbefatter forhold som kan sies å komme inn under inngrepskriteriene i lov om barneverntjenester §4-12 a,b,c og d.

Kategorien **forholdene i hjemmet, særlige behov** omfatter kriteriene skissert i lov om barneverntjenester §4-4.

Kategorien **atferdsavvik hos barnet** omfatter forhold som dekkes av §4-24 og §4-26 i lov om barneverntjenester.

I kategorien **annet** kan meldinger med «Barnet har mistet forsørger» f.eks. plasseres.

### (8) Hvis flere undersøkelser i 1998

Fyll ut antall undersøkelser i statistikkåret.

### (9) Resultat av undersøkelsen i 1998

Hvis flere undersøkelser i løpet av året, skal man i spørsmål 9 registrere resultatet av den undersøkelsen som førte til tiltak.

Skjemaet har fire svarkategorier for hovedresultat av undersøkelser etter § 4-3:

#### 1. Vedtak etter BVL

Det treffes et administrativt eller politisk vedtak i saken etter lov om barneverntjenester (andre paragrafer enn § 4-3).

Det krysses av i denne rubrikken og det føres dato (dag og måned) for vedtaket.

#### 2. Saken er besluttet henlagt, opphørt pga. flytting, annet

Det krysses av i denne rubrikken og påføres dato for når beslutningen ble fattet (dato for endelig administrativ beslutning) i barnevernet/sosialkontoret.

#### 3. Gitt råd og veiledning

Det krysses av i denne rubrikken og dato påføres når beslutningen ble fattet.

Dette betyr at det ikke er truffet formelt vedtak etter lov om barneverntjenester, men at barneverntjenesten gir familien råd og veiledning.

Vi understreker at vi i statistikken bare skal ha med tiltak som er basert på vedtak etter lov om barneverntjenester.

#### 4. Undersøkelsen ikke avsluttet pr. 31.12.

### DEL III. VEDTAK/TILTAK ETTER LOV OM BARNEVERNTJENESTER

#### (10) Har det tidligere vært iverksatt barneverntiltak for barnet?

Det krysses av for «Ja» hvis barnet har fått tiltak av barnevernet her i landet tidligere (uansett hvilken kommune dette tiltaket var fattet i og hvor lenge det var siden). Det krysses av for «Nei» hvis barnet aldri har fått tiltak av barnevernet i Norge.

Selv om det har vært utført undersøkelse om barnet/foreldrene etter lov om barneverntjenester, krysses av for «Nei» dersom det ikke ble fattet vedtak om hjelpetiltak eller omsorgstiltak. Hvis barneverntjenesten i den aktuelle kommunen er usikker på om barnet tidligere har fått tiltak, krysses av for «Vet ikke».

#### (11) Var det første tiltaket i 1998 et hjelpe-tiltak eller et omsorgstiltak?

Spørsmål 11 gjelder bare nye klienter i 1998. Med nye klienter menes saker hvor det ikke var tiltak i løpet av 1997, men hvor et tiltak ble iverksatt i 1998.

Det krysses av for om første tiltak i 1998 er et hjelpetiltak eller et omsorgstiltak.

#### (12) Hjelpe- eller omsorgstiltak i saken (forebyggende tiltak og ettervern - satt i verk i 1998, eller før 1998, med fortsatt gyldighet i 1998)

Administrative eller politiske vedtak i henhold til lov om barneverntjenester skal begrunnes og hjemles i loven.

Først krysses det av for hvilket **type tiltak** som er i gang i 1998 (hjelpe- og/eller omsorgstiltak). Der et hjelpetiltak er gått over til å bli et omsorgstiltak krysses det av for både hjelpe- og omsorgstiltak.

Deretter føres **lovgrunnlaget** for det enkelte tiltaket, f.eks. § 4-4, 4-45, 4-12 osv. Dersom lovgrunnlaget er hjemlet i gammel lov, oppgis lovhjemmel med utgangspunkt i denne loven (f.eks. forebyggende tiltak § 18 og omsorgstiltak § 19). Akutt plasseringer (§ 4-6) skal også tas med.

Dersom tiltaket startet før 1998, oppgis måned og år for når tiltaket ble iverksatt. Vi er her interessert i tiltaksdato - det vil si dato da tiltaket ble satt i verk - og ikke vedtaksdato. Hvis vedtak om fosterhjem blir fattet i desember 96, men barnet først flytter i fosterhjem i februar 97, registreres 02 97 som startmåned.

Nytt av året er at vi spør om **hvor mange måneder - ikke hvilke måneder** - tiltaket har vært iverksatt i 1998. Har tiltaket vært iverksatt f.eks. bare en dag blir dette regnet som en hel måned. Maksimalt kan et tiltak bare ha vært iverksatt til sammen 12 måneder i statistikkåret.

#### (13) Ble foreldrene fratatt foreldreansvaret i 1998 (jf. § 4-20)?

Kryss av i ruten for «Ja» på spørsmålet om fylkesnemnda tok foreldreansvaret fra foreldrene (jf. § 4-20) **i 1998**. Hvis foreldrene ikke ble fratatt foreldreansvaret, krysses av for «Nei».

### DEL IV. BAKGRUNNSOPPLYSNINGER

Spørsmålene 14-19 fylles bare ut for barn som har hjelpetiltak og/eller omsorgstiltak i 1998, dvs. når spørsmål 12 er utfylt. Registreringstidspunktet for oppgavene i disse spørsmålene er tidspunkt for første tiltak fattet i 1998 eller før - hvis det forekommer flere tiltak i kalenderåret. For barn som har omsorgstiltak løpende fra 1997 inn i 1998, skal registreringstidspunktet for spørsmål 14-19 være nærmest mulig da dette tiltaket ble etablert.

#### (14) Grunnlag for vedtaket

Flere grunner kan krysses av, men det skal bare være problemtilstander nevnt som grunnlag for vedtaket, og ikke grunnlag som saksbehandler mener å huske.

For å krysse av i rubrikken Barn utsatt for seksuelt overgrep/incest bør det enten foreligge medisinsk undersøkelse eller uttalelse fra sakkyndig som bekrefter at barnet har vært utsatt for dette, eller det bør foreligge rettskraftig dom mot overgriper.

#### (15) Viktigste grunnlag for vedtaket

Her oppgis det viktigste grunnlaget for vedtaket. Angi kodennummer ut fra grunnlagslisten i spørsmål 14 (1-13)

#### (16) Barnets statsborgerskap

Her krysses av for om barnet er norsk eller utenlandsk statsborger. Det skal alltid krysses av i egen rubrikk dersom barnet er utenlandsk statsborger som har status som flyktning, asylsøker eller person med opphold på humanitært grunnlag.

### **(17) Mors/fars fødeland**

Mors/fars (biologiske foreldres) fødeland noteres hvis det ikke er Norge.

### **(18) Foreldre- og familiestatus**

Her skal det krysses av den foreldre-/familiestatusen som gjaldt den gang vedtaket ble fattet. Dersom biologiske foreldre har foreldreansvar, fylles ut for disse, dersom barn er adoptert, fylles ut for adoptivforeldres status.

### **(19) Foreldrenes viktigste kilde til livsopphold**

Kryss av for viktigste kilde til livsopphold for mor og far (biologiske foreldre eller adoptivforeldre) ved første tiltak etter lov om barneverntjenester (ev. siste tiltak i 1997 for saker som løper inn i 1998). Hvis mor eller far har flere kilder til livsopphold som synes om lag like viktige, krysses av for aktuelle kilder. Hvis mor og/eller far verken har foreldreansvar for barnet eller bidrar som forsørgere, kan (hele eller deler av) spørsmålet stå ubesvart.

Hvis mor eller far er trygdemottaker, kryss av for dette og skriv type trygd/stønad. (SSB setter koden for dette i boksene til høyre for linjene.)

«Andre inntekter» kan være inntekter fra mors eller fars ektefelle/samboer eller mors/fars oppsparte midler.

Dersom biologiske foreldre har foreldreansvaret, er det inntektssituasjonen for disse som skal fylles ut. Er barnet adoptert, er det adoptivforeldrenes inntektssituasjon som skal fylles ut.

### **DEL V. BARNETS SITUASJON PR. 31.12.1998**

Spørsmålene 20 og 22-24 fylles ut for alle saker som ikke er avsluttet i løpet av 1998. Spørsmål 21 fylles ut for omsorgssaker som er avsluttet i 1998.

### **(20) Hvor er barnet plassert pr. 31.12.1998**

Fylles ut for alle med omsorgstiltak pr. 31.12.1998.

Her føres opp navnet på den kommunen hvor barnet er plassert 31.12.1998.

Hvis barnet er plassert på sperret adresse, krysses bare av i denne rubrikken. Det skal da verken skrives kommunenavn eller krysses av om barnet er plassert i denne kommunen eller i annen kommune.

### **(21) Hovedgrunn til at omsorgstiltak er opphevet (jf. § 4-21)**

Fylles ut for alle med omsorgstiltak opphevet i 1998.

Vi ber om en avkryssing for hovedgrunnen til at omsorgsvedtaket er opphevet:

1. Barnet tilbakeført foreldre/familien (kategorien omfatter tilbakeføring til besteforeldre hvis de blir/er fosterforeldre).
2. Barnet har nådd aldersgrensen (18 år).
3. Adopsjon.
4. Annet (f.eks. barnet er død/utvandret).

### **(22) Barnet bor pr. 31.12. hos:**

Fylles ut for alle med løpende tiltak etter BVL, uansett om dette er et hjelpetiltak eller omsorgstiltak.

Spørsmålet gjelder **formelt bosted** (ikke ferieopphold) pr. **31.12.**

Dersom barnet bor like ofte hos både mor og far, krysses det av for «vekselvis hos mor og far».

### **(23) Tiltak pr. 31.12.**

Fylles ut for alle som har aktuelt tiltak etter BVL.

Kryss av for aktuelt/aktuelle hjelpe- og/eller omsorgstiltak for barnet (de samme 23 kategoriene som i spørsmål 12).

### **(24) Tiltak etter BVL avsluttet pr. 31.12.**

Spørsmålet gjelder bare barn med hjelpe- og/eller omsorgstiltak i 1998.

Vi vil her vite om alle tiltak etter BVL er avsluttet pr. 31.12.1998. Det krysses av for ja/nei svar på om tiltak er avsluttet i 1998. (I spørsmål 21 gjaldt spørsmålet om omsorgstiltak var avsluttet.)

## De sist utgitte publikasjonene i serien Notater

- 1999/89 E. Dalheim, J-A. S. Lie og D. Roll-Hansen: En skjemabasert komplettering av registeret over befolkningens høyeste utdanning - forprosjekt med fokus på innvandrere. 60s.
- 1999/90 K-A. Hovland og Å. Nossum: Flyreiser i konsumprisindeksen. 39s.
- 2000/1 E. Rønning: Utenlandske statsborgere og kommunestyrevalget 1999: Dokumentasjonsrapport. 34s.
- 2000/2 M. Bråthen: Personer registrert som yrkeshemmet i SOFA-søkerregisteret. 25s.
- 2000/3 A.K. Johnsen og Ø. Hokstad: FoB2001: Kvalitativ testing av boligskjema - prøveundersøkelse 1999: Dokumentasjonsnotat. 32s.
- 2000/4 C. Hendriks, Ø. Hokstad og R. Sønsterudbråten: FoB2001: Boligtelling - prøveundersøkelse 1999: Dokumentasjonsnotat. 60s.
- 2000/5 K. Bjønnes, G. Dahl og B.R. Joneid: FD - Trygd: Dokumentasjonsrapport: Økonomisk sosialhjelp 1992-1997. 31s.
- 2000/6 B.R. Joneid og J. Lajord: FD - Trygd: Dokumentasjonsrapport: Demografi 1992-1997. 117s.
- 2000/7 J. Heldal: Kalibrering av AKU: Dokumentasjon av metode og program. 28s.
- 2000/8 H. Hågård og L. Rogstad: FoB2001: Adresser i folkeregisteret og GAB: Rapport fra en arbeidsgruppe for adresse-samordning og utredning av elektronisk datautveksling mellom DSF og GAB. 51s.
- 2000/9 B. Sundby: Rutiner for produksjon av statistikk over pleie- og omsorgstjenestene i kommunene 1997. 84s.
- 2000/10 E. Aas: På leting etter målefeil - en studie av pleie- og omsorgssektoren. 31s.
- 2000/11 I. Øyangen: Lokalvalgsundersøkelsen 1999: Dokumentasjonsrapport. 36s.
- 2000/12 E. Englien: Arealbruksstatistikk for tettsteder: Dokumentasjon av arbeid med metodeutvikling 1999. 50s.
- 2000/13 F. Gundersen og A.E. Hustad: Statistikk over anmeldte lovbrudd og registrerte ofre: Dokumentasjon. 51s.
- 2000/14 T. Martinsen: Prosjekt over industriens energibruk. 58s.
- 2000/15 R. Ragnarsøn: Harmonisert produksjonsstatistikk for industrien. 39s.
- 2000/16 B. Halvorsen og R. Nesbakken: Fordelingseffekter av økt elektrisitetsavgift for husholdningene. 74s.
- 2000/17 J. Fosen og L. Solheim: Avledede variable i registerstatistikk: To metoder for klassifikasjon av sysselsettingsstatus. 43s.
- 2000/18 K. Myklebust: Rapport fra seminar om stedfesting av bedrifter. Oslo 1. desember 1999. 73s.
- 2000/20 K. Bjønnes, G. Dahl, J. Johansen og Ø. Sivertstøl: FD - Trygd: Dokumentasjonsrapport: Fødsels- og sykepenger, 1992-1997. 109s.
- 2000/21 A. Vedø, J-A. Sigstad Lie og J. Bjørnstad: Statistisk modellering i AKU: Modellstudier og modellestimering. 113s.
- 2000/22 B. Strøm: MSG-6 Utslippsmodellens ligningsstruktur: Teknisk dokumentasjon. 49s.
- 2000/23 T. Risberg, G. Rogdaberg og R.M. Rosvold: Sykepleiernes tilpasning i arbeidsmarkedet: En kort beskrivelse av teorier og dataregistre. 46s.
- 2000/24 A.S. Brørs, K. Dybendal, A.H. Foss og T. Jakobsen: Dokumentasjon av BESYS - befolkningsstatistikksystemet: Befolkningsendringer i 1998 og befolkningsbasen (BEBAS) 1. januar 2000. 43s.
- 2000/25 E. Høydahl: FoB2001: Kommunenes innspill om kommunehefter. 18s.